

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 340 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 560 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
polletno 240 Din
celoletno 560 Din

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
1.00 p. delu
maloprodajni
nad 45 mm v širini
nad 2.00 p. delu
nad 3.00 p. delu
nad 4.00 p. delu
nad 5.00 p. delu
nad 6.00 p. delu
nad 7.00 p. delu
nad 8.00 p. delu
nad 9.00 p. delu
nad 10.00 p. delu
nad 11.00 p. delu
nad 12.00 p. delu
nad 13.00 p. delu
nad 14.00 p. delu
nad 15.00 p. delu
nad 16.00 p. delu
nad 17.00 p. delu
nad 18.00 p. delu
nad 19.00 p. delu
nad 20.00 p. delu
nad 21.00 p. delu
nad 22.00 p. delu
nad 23.00 p. delu
nad 24.00 p. delu
nad 25.00 p. delu
nad 26.00 p. delu
nad 27.00 p. delu
nad 28.00 p. delu
nad 29.00 p. delu
nad 30.00 p. delu
nad 31.00 p. delu
nad 32.00 p. delu
nad 33.00 p. delu
nad 34.00 p. delu
nad 35.00 p. delu
nad 36.00 p. delu
nad 37.00 p. delu
nad 38.00 p. delu
nad 39.00 p. delu
nad 40.00 p. delu
nad 41.00 p. delu
nad 42.00 p. delu
nad 43.00 p. delu
nad 44.00 p. delu
nad 45.00 p. delu
nad 46.00 p. delu
nad 47.00 p. delu
nad 48.00 p. delu
nad 49.00 p. delu
nad 50.00 p. delu
nad 51.00 p. delu
nad 52.00 p. delu
nad 53.00 p. delu
nad 54.00 p. delu
nad 55.00 p. delu
nad 56.00 p. delu
nad 57.00 p. delu
nad 58.00 p. delu
nad 59.00 p. delu
nad 60.00 p. delu
nad 61.00 p. delu
nad 62.00 p. delu
nad 63.00 p. delu
nad 64.00 p. delu
nad 65.00 p. delu
nad 66.00 p. delu
nad 67.00 p. delu
nad 68.00 p. delu
nad 69.00 p. delu
nad 70.00 p. delu
nad 71.00 p. delu
nad 72.00 p. delu
nad 73.00 p. delu
nad 74.00 p. delu
nad 75.00 p. delu
nad 76.00 p. delu
nad 77.00 p. delu
nad 78.00 p. delu
nad 79.00 p. delu
nad 80.00 p. delu
nad 81.00 p. delu
nad 82.00 p. delu
nad 83.00 p. delu
nad 84.00 p. delu
nad 85.00 p. delu
nad 86.00 p. delu
nad 87.00 p. delu
nad 88.00 p. delu
nad 89.00 p. delu
nad 90.00 p. delu
nad 91.00 p. delu
nad 92.00 p. delu
nad 93.00 p. delu
nad 94.00 p. delu
nad 95.00 p. delu
nad 96.00 p. delu
nad 97.00 p. delu
nad 98.00 p. delu
nad 99.00 p. delu
nad 100.00 p. delu

Urejanje je v Kaptolovci ulici št. 6-III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjeni
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravljalna št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kaptolovci ulici št. 6 - Ljubljani
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Program nove vlade

Ni slučaj, da so baš gospodarski krogi — in to iz vse države — najodločnejše in najiskrenejše pozdravili kraljev nastop. In naravno. Zakaj nihče ni bolj občutil vseh slabih posledic naših parlamentarnih razmer tako silno kot ravno gospodarski krogi. Za vsa mogoča vprašanja je imela skupščina zanimanje, le za gospodarska vprašanja ne. Čeprav je bil gospodarski svet v ustavi dolžan, vendar ni nikdar mogel zagledati belega dne. Zato pa je bila tudi ogromna večina vseh naših zakonov takšna, da so morali gospodarski krogi obupavati, ko so videli, kako se prezirajo najvažnejši gospodarski interesi. Vsaka trgovinska pogodba s tujo državo, je običajno začela v meso to ali ono panogo našega gospodarstva, vsak zakon je skoraj redno prezrl važne interese te ali one panoge iz našega gospodarstva, finančna politika pa je bila skrajno poslednja zgrajena na tem, kakor da imajo gospodarski krogi samo to pravico, da plačujejo davke, a da nimajo besede v upravi države.

Pri tem pa se je državni denar razmetaval, da je bilo groza. Državne nabave in licitacije, selvestri, uničevanje državnih gozdov, neverjetna zanikrnost v upravi, vse to je uničevalo nacionalno premoženje in onemogočalo razvoj našega gospodarstva. Gospodarski krogi, ki so vse to videli, so opetovano in opetovano opozarjali naše politične kroge na nezdržnost takih razmer, toda vsi opominji so bili bob ob steno, ker je politiziranje bilo začetek in konec vse modrosti teh merodajnih političnih krogov. Roko v roki s tem brezplodnim politiziranjem pa je šlo do skrajnosti razvito-partizanstvo. Interes partije in njenih agitatorjev, to je bil včasih sploh ves interes belgrajskih politikov in temu se je moralo ukloniti vse, zlasti pa gospodarstvo. Tako daleč se je že razpaslo vse to, da smo bili pred leti že v resni nevarnosti, da dobimo kar tri garniture uradništva. Ubogi narod pa naj bi vse to razmetavanje denarja plačeval!

Padal je naš izvoz, cvetela je korupcija, naradovale je gospodarstvo, nered se je vedno bolj širil in že je bila nevarnost, da zastane promet, iz stare skupščine pa smo prejeli samo kilometrske izjave o problemih, ki so bili važni le za strankarje in agitatorje ter neokusne debate in pretepe. Ni čuda, če so naši gospodarski krogi stiskali pesti, ko so vse to videli in če so kleli, ker se jim ni pustilo, da bi delali, čeprav so mogli in hoteli.

V tem je prišel nenadoma kraljev nastop in gospodarski krogi so oživel. Konec je prekanja in politiziranja in pričinja se delo. In ko so prečitali kraljev manifest in njegov nagovor na ministre, ko so čitali, da ima nova vlada biti vlada reda, zakonitosti, pravice in enakosti, so videli, da so njih nade upravičene.

To je potrdila tudi sestava vlade. Samo strankarji so se morali umakniti delavcem in gospodarski strokovnjaki so zasedli mesta, ki bi jih že davno morali. Finančni minister iz vrst strokovnjakov, kmetijski minister strokovnjak, in tako dalje in strokovnjak tudi naš minister dr. Anton Koršec. Že enkrat, ko je bil železniški kaos na višku, je bila poverjena dr.-u Korošcu naloga, da uredi železniški promet in to nalogo je dovršil tako vzorno, da se še danes železničarji in gospodarski krogi z veseljem spominjajo onih časov, ko je bil železniški minister dr. Korošec.

Ze pa so tu tudi prve vesti o programu nove vlade in gospodarski krogi morejo ta program samo odobravati. Gospodarski svet se bliža svoji realizaciji in delo za dvig našega gospodarstva je prva naloga vlade. Ne govoriti, temveč delati, je geslo novega predsednika vlade in to je tisto geslo, ki so ga gospodarski krogi pričakovali že davno. Nobene nevarnosti pa ni, da to geslo ne bi bilo tudi uveljavljeno, ker izrekel je to geslo energičen mož in šef vlade, ki ima tako močno avtoriteto, kakor dosedaj skoraj še nobena vlada.

Konec je nesrečne dobe politiziranja, konec listega usodnega negativizma, ko je opravičel šef stranke svoj dnevni penzum, če je dal novinarjem dolgo, a dolgočasno izjavo in pričinja se doba dela, dolgovnega in smotnega dela po onem starem pregovoru: malo besed in mnogo dela.

Baš to pa pričakujejo gospodarski krogi od nove vlade in zato jo enodušno pozdravljajo vsi, pa naj žive v tej ali oni pokrajini in naj so preje tudi pripadali tej ali oni stranki. Država potrebuje dela — in tej potrebi odgovarja tudi program nove vlade.

Novi temelji se polagajo

Delovni program vlade - Redukcija ministrstev - Strokovnjaki dobe besedo - Redukcije uradništva
Nova imenovanja bodo izvršena v kratkem - Intenzivno zakonodajno delo vlade

Čeprav je večina ministrov še iz Belgrada odsotna, vendar pišejo že listi o delovnem programu nove vlade.

Tako poročajo zagrebški listi, da pripravlja dr. Milan Srekič več novih zakonskih načrtov, ki jih bo v kratkem predložil ministrskemu svetu in kralju v odobritev.

Vse kaže, da bodo s temi novimi zakoni urejena razna vprašanja, ki bi jih morala rešiti že prejšnja skupščina. Predvsem pa bodo urejeni vsi najvažnejši politični in upravni problemi.

Kakor poročajo listi, pripravlja vlada tudi zakon o gospodarskem svetu. Ta zakon bi bil sprejet v najkrajšem času, da bi bil ustvarjen forum, ki bi reševal vsa naša gospodarska in pridobitna vprašanja in pričel s tem delati za ozdravitev naše gospodarske in pa pridobitne krize.

Eno najbolj nujnih vprašanj je sanacija naših financ in čkejo samo na povratek fin-ministra dr. Šverljuge iz Zagreba, da se prične takoj reševati vprašanje drž. proračuna.

V zvezi s tem govore nekateri tudi o novem zunanjem posojilu, ker so splošno znane odlične zveze dr. Šverljuge z angleškimi bančnimi krogi.

Na vsak način pa bo vlada posvetila največjo pažnjo gospodarskim vprašanjem.

Belgrad, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Iz vladnih krogov se trdi, da se bo v najkrajšem času izvršila redukcija ministrstev, tako da jih bo ostalo skupno s predsedništvom vlade samo devet. Na ta način se bo zboljšal državni aparat tako, da bo lahko hitreje, boljše in enostavnejše postopal. Verjetno je tako se je trdilo, da se bo sestavila komisija za izdelavo zakonov, v katero bodo pozvani najboljši strokovnjaki za posamezna vprašanja, in sicer iz Belgrada, Zagreba in Ljubljane.

Zakon o državnem svetu

Belgrad, 8. jan. (Tel. »Slov.«) Dan šnje »Službene Novine« prinašajo najprvo zakon o državnem svetu in upravnih sodiščih.

Državni svet je vrhovno upravno sodišče. Ima 30 članov. Člane državnega sveta postavlja kralj na predlog ministrskega sveta. Predsednik lahko po potrebi skliče splošno sejo državnega sveta. Seja lahko rešuje akte, ako je navzočih vsaj dve tretjini vseh članov. Odločbe te splošne seje so obvezne za oddelke.

Vsako upravno sodišče ima enega predsednika in potrebno število sodnikov, ki so posilavljeni s kraljevim ukazom na predlog ministra pravde.

Zakon o glavni kontroli spreminjen

Nadalje objavljajo »Službene Novine« zakon o spremembi zakona o Glavni kontroli. Za pregled državnih računov in za nadzorovanje za izvrševanje državnega in oblastnih proračunov obstoja glavna kontrola kot vrhovno računsko sodišče. Glavna kontrola kot računsko oblast in računsko sodišče odklanja uporabo ali sredstva, kolikor so proti zakonu, pregleduje državne račune in potrjuje njihovo upravičenost in pregleduje zlorabe ali nepravilnosti, skrbi za zakonito odgovornost za zlorabe ali za oškodovanje.

Kralj imenuje predsednika in člane glavne kontrole z ukazom na predlog ministrskega sveta. Predsednik in polovica članov glavne kontrole morajo biti pravniki. Ostali člani pa, da so bili finančni ministri ali pa da imajo 10 let ukazne službe v finančni stroki.

Predsednik in člani glavne kontrole morajo biti prestavljeni s svojega mesta in službe.

Zakon o drž. sodiščih za zaščito države

»Službene Novine« nadalje priobčujejo zakon o državnih sodiščih za zaščito države. Pri kasacijskem sodišču v Belgradu se ustanovi državno sodišče za zaščito države. To sodišče je pristojno za celo državo, in sicer za hudodelstva iz poglavja 9. kazenskega zakona za kraljevino SHS, in sicer za dejanja po čl. 1, 9, 13, 14 zakona o zaščiti države. Temu sodišču bodo odgovorni državljani kraljevine SHS tudi tedaj, ako bi taka dejanja izvršili v inozemstvu. Pristojnost tega sodišča se bo razširila nadalje tudi na druga kazenska dejanja, če

V državni upravi se bodo izvršile velike redukcije uradništva. Ker je državnega uradništva zelo veliko, se misli, da se bo takoj začelo z reduciranjem, in sicer na vseh poljih državne uprave. Z redukcijami se bo seglo tudi v oblastne samouprave. Iz državne službe se bodo odpustili vsi nepotrebni in nesposobni uradniki. Trdi se, da se jim bo omogočilo, da dobijo radi redukcij kako drugo službo, oziroma da se jim zagotovi na kak način gospodarstveni obstoj. Nadalje naj bi dobili gotovo odplačilo, oziroma gotov rok, predno bi se odpustili iz državne službe. Na vsak način se trdi, da se mora državni uradnikom zagotoviti materialni položaj, čeprav se odpustijo.

Predsednik ministrskega sveta in notranji minister Peter Zivk vič je dal vsem velikim županom odredbo, da poskrbijo, da se novi zakon o občinah čimprej izvede. V Ljubljani, Belgradu in Zagrebu ostanejo začasno iste uprave. Velikim županom je naročeno, naj postavijo na čelo občin tiste župane, ki so se izkazali kot vredni, tudi če nadalje. Komisa je naj se imenuje mesto dosedanjih županov le tam, kjer je bila doslej občinska uprava diskvalificirana.

Notranji minister je nadalje poslal vsem velikim županom narečbo, kako naj uradništvo postopa v interesu službe in naroda, da bodo dobili država in državni uradi med ljudstvom čim več ugleda. Nasproti prebivalstvu naj v službi vladajo delavnost, zakonitost, taktično postopanje in priateljstvo. V službi naj se ne uganja strankarstvo, naj se ne vpoštevajo kakšni osebni oziri. Vse naj se vrši samo po zakonu. Za vsako dejanje uradnikov dela minister odgovorne velike župane, ki imajo stalno nadzorstvo nad vsemi svojimi župani. Notranji minister bo sprejel vse predloge, ki gredo za tem, da se uradništvo, oziroma državna uprava zboljšata.

nistra pravde. Upravno sodišče rešuje po oddelkih od treh sodnikov, od katerih eden predseduje. Razpored sodnikov v oddelkih izvrši predsednik sodišča, oziroma njegov namestnik. Oddelkom predseduje predsek, oziroma sodnik, ki so vnaprej določeni po vrstnem redu. Člani državnega sveta in upravnih sodišč se morejo vpokojiti ali odstaviti s tega mesta ali prevesti v drugo službo ali postaviti na razpolago s kraljevim ukazom na predlog ministrskega sveta, oziroma pravosodnega ministra. Ukinkajo se čl. 48, 49, 50 in 51 prejšnjega zakona.

no prevedeni v drugo službo ali upokojeni s kraljevim ukazom na predlog predsednika ministrskega sveta.

Predsednik in člani polagajo ob nastopu svoje službe prisego zvestobe kralju in za zakonito izvrševanje službe.

Dalje se ukinkajo tile členi: 14, 17, 106. Spreminjajo se čl. 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15.

Glede pomožnih uradnikov glavne kontrole je določeno, da se nastavljajo po splošnih predpisih zakona o državnih uradnikih in drugih državljanjskih določbah.

Posebno mora glavna kontrola paziti na to, da se ne prekorajajo proračunske postavke, kakor tudi na to, če se prenese kaka postavka iz enega proračunskega oddelka v drugega, dalje na to, kako se splošno gospodari z državnim denarjem. O tem se poroča kralju. Nadaljnji členi določajo, kako izvršujejo člani glavne kontrole službo in kako glasujejo.

so v zvezi z imenovanimi dejanji. Člane imenuje kralj z ukazom na predlog pravosodnega ministra. Naenkrat sodi sedem sodnikov. Pri tem oddelku je tudi državni pravdnik. Za to sodišče velja kazenski postopek, ki je veljaven za Hrvateko in Slavonijo. Državni pravdnik more predlagati, da vcdi postopanje kako drugo sodišče, ki bi bilo sicer za ta zločin pristojno.

Vsi ti zakoni stopijo v veljavo s dnem, ko se objavijo v »Službenih Novinah«, to je z 8. januarjem.

Zakon o sodnikih

Za sodnika se smatra tista oseba, ki je na podlagi predpisov tega zakona postavljena za sodnika okrajnega sodišča ali za sodnika ali predsednika okrajnega ali trgovskega sodišča ali za sodnika, podpredsednika ali predsednika apelacijskega ali kasacijskega sodišča. Sodnik je lahko vsak državljan kraljevine SHS, ki je kot redni slušatelj dokončal pravne študije, položil sodniški ali advokatski izpit ter 26 let starosti ter je izpolnil splošne pogoje za sprejem v državno službo. Ženske ne morejo biti sodniki.

Za okrajnega sodnika se lahko postavi tisti, ki je prebil po izvršenem sodnem izpitu najmanj dve leti na sodišču.

Za podpredsednike okrajnih in trgovskih sodišč ter sodnike v apelacijskih sodiščih morajo imeti sodniki poleg splošnih še te-le pogoje:

Da so služili najmanj tri leta kot redni vseučiliški profesorji ali da so služili najmanj pet let kot sodniki okrajnih ali trgovskih ali okrajnih sodišč ali kot tajniki višjih sodišč ali kot državni pravdniki ali njihovi namestniki ali kot upravni kaznilnice ali končno, da so bili načelniki v pravosodnem ministrstvu ali da so izredni vseučiliški profesorji ali da so najmanj sedem let delali kot odvetniki.

Za podpredsednike in predsednike apelacijskih sodišč, za predsednike in podpredsednike kasacijskih sodišč se poleg splošnih pogojev še zahteva, da so služili najmanj pet let kot profesorji na univerzi ali kot sodniki apelacijskega sodišča ali kot predsedniki okrajnega ali trgovskega sodišča ali kot višji državni pravdniki ali njihovi namestniki ali pa so služili najmanj deset let kot sodniki okrajnih ali trgovskih ali okrajnih sodišč ali kot tajniki višjih sodišč ali državni pravdniki ali njihovi namestniki ali kot upravitelji kaznišnic ali nadzorniki ali načelniki pravosodnega ministrstva ali da so bili najmanj 20 let odvetniki.

Zakon nadalje natančno predpisuje, kakšno je postopanje, če se kdo predlaga za sodnika.

Da jo se predpisuje sodni izpit in prisega. Prisega se glasi:

»Jaz I. I. prisegam vsemogočnemu Bogu, da bom vladajočemu kralju veran, da bom svoje dolžnosti natančno in zvesto izvrševal in da bom pri izvrševanju pravice gledal samo na zakon. Tako mi Bog pomagaj.«

Tudi sedaj veljajo splošne določbe o sodniškem poklicu. Sodnik je neodvisen, gledati mora samo na zakon. Radi svojega postopanja se ne more tožiti od strani zasebnikov, če tega ne odobri pravosodni minister. Sodnik ne sme imeti drugega politice, oziroma zasebne zaposlitve, če bi to ne bilo v skladu s sodniškim položajem. Vpokojuje ali premeščajo ali odpustijo iz službe se na predlog pravosodnega ministra. V službi imajo pravico biti do 65. leta, sicer se vpokojijo. Predsednik in podpredsednik apelacijskega in kasacijskega sodišča pa do 75. leta. Po 15. letih službe imajo 60 odstotkov pokojnine.

Zakon predpisuje odgovornost sodnikov. Dalje, kako se sodniki tožijo, disciplinsko postopanje, disciplinske kazni. Disciplinska sodišča obstojajo pri kasacijskih sodiščih. Imenujejo se na konec decembra za bodoče leto. Disciplinsko sodišče razsaja v tajni seji. Proti njegovim razsodbam je dopuščen priziv na kasacijsko sodišče.

Pravosodni minister lahko posamezne teče spreminjati. Zakon vsebuje nadalje določbe glede nadzorstva. Vrhovno nadzorstvo nad delovanjem okrajnih, okrajnih in trgovskih sodišč izvršuje pravosodni minister s pomočjo nadzornika.

Plače sodnikov, in sicer okrajnih, okrajnih in trgovskih sodišč, znašajo kot za uradnike po zakonu o uradnikih v 6. skupini I. kategorije. V 5. skupino napredujejo po štirih letih. V 4. skupino po petih letih in v 3. skupino po šestih letih. Polražnja plača sodnikov, podpredsednikov in predsednikov sodišč v 2. skupini znaša 45.000 Din, v 3. skupini 39.000 Din in v 4. skupini 18.000 Din. Sodniški pripravniki imajo plačo 9. I. po zakonu o uradnikih.

Dalje zakon natančno določa čine posameznih sodnikov ter ima končno prehodne določbe. Zakon obsega 62 členov.

Dr. Maček začenja dvomiti

Zagreb, 8. jan. (Tel. >Slov.<) Današnji »Hrvat« priobčuje tole dr. Mačkovo izjavo: Dr. Maček je na vprašanje, ali so dr. Mate Drinković, dr. Oton Frangeš in dr. Stanko Šverljuga vstopili v sedanjo vladu s privolitvijo predsednika HSS in KDK dr. Mačka, podal tole izjavo:

»To ne drži. Resnica je, da me je eden od omenjenih gospodov vprašal v tej stvari za svet v soboto, dne 5. januarja popoldne. Jaz sem ga opozoril na komunike, ki sem ga istega dne po avdijenci izdal, po katerem sem kralju svetoval, da bi imenoval vladu, ki bi bila nepolitična in ki bi po svoji sestavi nudila jamstvo, da se bo začelo s preureditvijo države v smislu sklepov KDK od 1. avgusta 1928. Dotičnemu gospodu sem povedal, da ne samo da odobram njegov vstop v vladu, nego da mi je milo, če bi stopil v tako vladu. Vlada, ki se je sestavila, ni nepolitična, ker so v njej zastopane vse tri stranke bivše četvorne koalicije. Kakor čujem, se bo vladu spopolnila s četrto stranko, zastopano po dr. Spahu. Ker so vse štiri stranke bivše četvorne koalicije v principu odklonile, da bi se za temelj državne preureditve vzeli sklepi KDK od 1. avgusta 1928, je jasno, da v sestavi nikakor ne vidimo, da bi se začelo s kako preureditvijo, razen ako so gospodje prejšnje mišljenje spremenili. To bo kmalu pokazala bodočnost. Hrvatski narod, čvrsto organiziran s prečanskimi Srbi in naprednimi Slovenci, vztraja pri svojih zahtevah.«

Dr. Krulj o reviziji ustave

Nedavno je podal dr. Uroš Krulj, sedanjí minister za narodno zdravje, ob priliki neke ankete o odnošajih med Srbi in Hrvati, to izjavo:

»Današnja razcepljenost med Srbi in Hrvati se more ublažiti samo z revizijo ustave, ki bi postavila državno ureditev na drugo podlago. Ta ureditev po revidirani ustavi bi mogla voditi račune o raznih danes obstoječih mentalitetah posameznih naših plemen in narodov v raznih krajih, o njihovi kulturni stopnji in duševnem razvitku, o njih geografski in gospodarski pripadnosti, z eno besedo, o njihovem današnjem stanju. Kar so veki storili in povzročili v našem narodu v divergentni smeri, ni mogoče nakrat popraviti s silo. Potrebna so desetletja kulturnega, prosvetnega in nacionalno-političnega dela, da se to popravi v konvergentni smeri.«

Kako tolmačiti čl. 3. o zaščiti javne varnosti

»Obzor« objavlja pod gornjim naslovom to vest iz Beograda:

Ker se v čl. 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi nahaja stavek, da se prepovedujejo in razpuščajo vse politične stranke, ki imajo versko ali plemensko obeležje, se je Vaš dopisnik obrnil na poučenem mestu o pomenu in dalekosežnosti te odredbe. V tem oziru je izvedel, da bo te dni sprejeto zakonsko pojasnilo, kako se ima ta stavek razumeti in da se ne bi krivo tolmačil, kakor da bi se hotelo s tem zakonom uničiti stranke, ki imajo plemenske naslove. Ker ni namen zakona, da bi prepovedoval narodna imena Srb. Hrvat in Slovenec, bo ta stavek bliže raztolmačen in se bo naglasilo, da se nanaša samo na stranke, ki imajo tendenco in ki delajo na to, da cepijo in razdružujejo narod.

Zanimivo je pri tej priliki omeniti, da v poučenih krogih trde, da se ta stavek lahko nanaša na JMO, ki bi morala opustiti svoj verski okvir, ali pa pride pod ta zakon.

Ravno tako pa se s tem zakonom prepovedujejo vse plemenske organizacije, kakor so Srnao, Hanao in podobne.

Dr. Spaho in dr. Šurmin prideta v vladu

Zagrebski listi poročajo, da bo vladu izpopolnjena po pravoslavni praznikih. Smatra se, da bosta pozvana v vladu še dr. Spaho in dr. Šurmin. Dr. Spaho bi prevzel min. trgovine, ki je sedaj nezasedeno.

Likvidacija skupščinskega dela

Beograd, 8. jan. (Tel. >Slov.<) Skupščinska policija je že vse potrebno odredila, da se likvidira poslovanje v skupščini. Pred poslopijem sta še vedno dva stražnika.

Dr. Kumanudi bi tudi vstopil

Vsled novega zakona o občinah so novinarji vprašali belgrajskega župana dr. Kumanudija, če je že kaj storjeno glede imenovanja komisarja. Dr. Kumanudi je odgovoril, da še ni prejel nobenega obvestila, upa pa, da ostane v glavnem sedanja uprava. Ko so ga novinarji vprašali, kaj je resnice na vesti, da bi moral priti tudi on v Zivkovičovo vladu, je odgovoril: »Mene niso pozvali, kdo ve, če ne bi morda vstopil, da so me pozvali.« (No, dosti pač ne bo ljudi, ki bi o tem dvomili.)

Zaplembe zagrebskih listov

Zagreb, 8. jan. (Tel. >Slov.<) Ker še ni znan novi zakon oziroma njegova razlaga, so bili danes nekateri listi zaplenjeni, tako »Večerni«, »Hrvat« in »Riječ«. Kljub temu zelo ugodno pišejo o sedanjem položaju.

Edin izhod iz zagate

Mnenja čeških listov

Praga, 8. jan. (Tel. >Slov.<) Razpust narodne skupščine in ukinitve ustave označuje večina čeških listov kot edino možni izhod iz zagate jugoslovanske notranje politike, se poudarja tudi za Jugoslavijo in ostalo Evropo. »Narodni Politika« imenuje te do-

godke tudi kot svarilo vsem ostalim parlamentom. Ostali listi izrekajo v splošnem zaupanje v kraljevo proklamacijo, da bo neparlamentarni režim ostal samo prehodno v svrhu rešitve notranjopolitičnega položaja.

Za zmago prave demokracije

Tako sodi berlinski list o kraljevem koraku

Berlin, 8. jan. (Tel. >Slov.<) »Vossische Zeitung« presoja položaj tako: Kar je oznanil kralj Aleksander, ni nobena nova državna forma, temveč poskus, najti iz nerazrešljivega položaja pot z izjemnimi odredbami, s čimer naj se omogoči, preprečiti zlorabe parlamentarizma in napraviti demokracijo zopet sposobno za delo.

»D. Allg. Ztg.« dvomi, ali bo položaj v pičlem pol letu do letošnjega Vidovega dne dozorel tako, da se bo mogla takrat razglasiti konnoveljarna ustava. Odločilno je, ali bo stvarna sposobnost, ki je v jugoslovanski vojski, pronikla tudi na deželo, tako da bo iz osebne in strankarske politike lahko zrastle stvarna politika.

Simpatični komentarji angleških listov

London, 8. jan. (Tel. >Slov.<) Angleški jutranji listi priznavajo visoke moralne lastnosti kralja, ki je gotovo posegel po tem sredstvu kot po zadnji alternativni. Listi so zadovoljni s tem, da je ostal v ministru dr. Marković kot zunanji minister, kar dokazuje, da se zunanja politika ne bo spremenila. Če bo poskus uspel, bo to stabiliziralo politične razmere. Močna, zedinjena Jugoslavija je v interesu Evrope in mira. Upati je, da bo diktatura ostala le začasno in da jo bo čimprej zamenjal parlamentarni sistem. »Times« izjavlja, da

nihče ne more kralju očitati, da ni čakal, da bi se dal zavesti pod kontrolo vojaške kamarije. »Daily Telegraph« hoče počakati, ali bo novi režim prinesel Hrvatom zahtevano enako postopanje in kraljevo avtonomijo. Hrvati imajo tudi zaupanje v novi režim, ki bo postopal z njimi pravično in ki je vzel v kabinet tudi njihove praktične voditelje. »Manchester Guardian« pričakuje za prvi trenutek koristil pametne uprave, urejenih financ in zunanjega posojila. Lažje pa je, odstraniti liberalne institucije, kakor ustvariti nove, če so potrebne.

Hrvatje odobravajo novo situacijo

Zveza hrvatskih trgovcev pozdravlja kraljev nastop

Zveza trgovcev Hrvatske in Slavonije je poslala kralju to brzojavko:

»Zveza trgovcev Hrvatske in Slavonije podgrinja Vašemu Veličanstvu iskrene želje, da Najvišji blagoslovi nadvse važne ukrepe V. Veličanstva, da zavladajo v naši domovini ljubezen, mir in red in da v tem miru in redu, a pod okriljem V. Veličanstva zacvete naše narodno gospodarstvo, ta temelj vsega državnega blagostanja. — Za Zvezo trgovcev Hrvatske in Slavonije: Ernest Grünwald, predsednik, Milan Milić in Matija Kenfelje, podpredsednika.

Mnenja listov

»Novosti«:

Situacija pred nastopom vlade generala Zivkovića je bila ta: Na eni strani hegemonistične stranke, na drugi strani KDK, 20. junij pa je udaril med oba tabora nepremostljiv prepad. Čez ta prepad pa ni bilo nobenega mostu. Ta situacija je bila popravana se s tem, da so bili na eni strani vsi Hrvati, na drugi pa vsi Srbi. Tako napeta je že bila situacija, da so tuji že računali z razpadom države. To stanje se je zato moralo nehati. Dobrohotni ljudje so govorili enim ko drugim: Odnahajte! Toda Hrvati so že popustili leta 1925, ko so priznali Vidovdanske ustave. Po junjskih umorih pa so zapustili skupščino in sklenili, da se v njo ne vrnejo, dokler se ne spremeni ustava in uvede resnična enakopravnost. To ni bila skrajnost, temveč že zadnja pot. Radikali pa tega niso hoteli sprejeti in so bili pripravljeni le na strankarske koncesije in aranžmane. Tako je prišlo do alternative: Ali ostane vse pri starem in država mora propasti, ali pa se iz temelja vse spremeni. Tega pa ni bilo mogoče izvesti parlamentarnim putem, ker je bil parlament nesposoben, da reši vladno krizo, kaj žele, da reši parlamentarno. Edin parlamentaren način rešitve krize je bila volitna vladu, ta pa ni imela nobenega zmisla brez naprej doseženega sporazuma o reviziji ustave. Ni preostalo torej nič drugega ko razveljavljanje ustave in imenovanje neparlamentarne vlade, kakor je predlagal dr. Maček. Samo logična posledica je bila, da so bile odpravljene tudi one ustanove, ki izhajajo iz ustave. Upamo pa, da bo novo stanje trajalo le kratko časa, dokler se ne doseže ona državna uprava, ki bo odgovarjala splošnim narodnim in državnim potrebam, kakor je dejal kralj.

»Hvala Bogu«, kliče »Jut. list«:

N. Vel. kralj je storil odločen korak. Predvsem je važen ta korak, ker je razveljavil ustavo, ki je bila po svojem besedilu sicer dobra, a dejansko le krinka za hegemonistično politiko. Vrh tega pa je tudi bila le bolj na papirju. Čeprav ni nihče v državi proti pravemu parlamentarizmu, vendar mora biti vsakdo vesel, da je konec parlamentarizma, kakršen je bil v belgrajski skupščini. Dejansko je bil le diktatura slabih ljudi (»J. L.« uporablja najtežje izraze in zlasti napada Cvetkovića in Vukičevića). Sedaj moremo reči: Hvala Bogu, da je ustave konec! Sedaj je mogoče delati na ureditvi države. Treba izdelati novo ustavo in sedaj nam je dana tako ugodna prilika, kakor še nikoli, da svoje zahteve uresničimo. Nadejamo se, da bo Hrvat-

Proslava rojstnega dne N. V. kraljice

Beograd, 8. jan. (Tel. >Slov.<) Na rojstni dan N. V. kraljice Marije v sredo 9. t. m. se bodo vršile svečane službe božje v vseh cerkvah v Beogradu in državi. V saborni cerkvi v Beogradu bo služba božja ob 11. dop., drugod pa po objavljenemu sporedu. Svečanosti v saborni cerkvi bo prisostvovala kraljevska vladu, diplomatski zbor, vsi višji uradniki in ofiterski zbor. V maršalatu dvora bo cel dan odprta knjiga za vpis čestitk. Sprejema ne bo.

Uzorinac - komisar zagrebske oblasti

Zagreb, 8. jan. (Tel. >Slov.<) Za komisarja zagrebske oblasti je imenovan Mladen Uzorinac, banski svetnik. Davi ob 9 je prišel g. Uzorinac v zagrebski oblastni odbor z dekretom, da prevzame upravo v svoje roke. Uzorinac je imenovan za komisarja in prevzame predsedniške funkcije in socialni odsek. Drugi odseki se spopolnijo pozneje. Predaja oblastnih poslov se je izvršila brez vsake ovire. Edino straža je radi nesporazumljenja zabranila vstop v poslopje Josipu Predavcu in dr. Krajaču. Na Uzorinčovo intervencijo je policija pustila omenjena gospoda v poslopje in predaja se je izvršila v redu.

Komentarji dunajskega tiska

Dunaj, 8. jan. (Tel. >Slov.<) »Neues Wiener Tagblatt« izjavlja, da nove odredbe v Jugoslaviji zasledujejo dva cilja: končati puste politične strankarske boje in na novo organizirati vso državo z novo ustavo, kar Hrvatoma daje upanje, da se dosedanja centralistična organizacija ne bo na novo oživela. Druga naloga je najbolj težavna, ker si tu nasprotujeta dve čisto diametralni prepričanja: Srbi smatrajo nove pokrajine za prisvojene v vojni, Hrvati pa se sklicujejo na verazsko mirovno pogodbo, da so se nove pokrajine razen Macedonije prostovoljno združile s Srbijo. Ker so nasprotstva posebno velika, se položaj ne sme presojati preveč optimistično. — »Arbeiterzeitung« pravi, da dokazuje veselje v Zagrebu, da se hrvatska avtonomija ne more izvajati na belgrajskih parlamentarnih tleh. Dejstvo, da je bila diktatura sprejeta brez najmanjšega odpora, dokazuje, da boji meščanskih strank za centralizem in federalizem niso mnogo sanjali širokih ljudskih mas, in dokazuje dalje, da so oni sloji, ki so se udeleževali političnih bojev, politično trudni in nevoljni.

Pozdravne brzojavke ljubljanske zbornice za TOI

Nj. Vel. kralju Aleksandru I.

Zbornica za TOI za Slovenijo prosi Vaše Veličanstvo, da blagoizvoli v dneh historične odločitve sprejeti izraze neomajne zvestobe in udanosti. V imenu gospodarskih krogov želi Zbornica iskreno, da se izpolnijo plemeniti nameni in cilji, objavljeni v manifestu Vašega Veličanstva ter da postanejo veliki ukrepi Vašega Veličanstva temelj srečne bodočnosti našega naroda in povzdigo našega gospodarstva.

Bog živi Vaše Veličanstvo!

Bog živi naš kraljevski dom!

Predsednik: Ivan Jelačin.

Gospodu dr. Antonu Korošcu, prometnemu ministru Beograd.

Zbornica za TOI prosi Vaše blagorodje, da blagovolji sprejeti k imenovanju za prometnega ministra naše iskrene častitke ter zagotovilo naše vdčnosti. Vašemu plemenitemu delu in Vašim plemenitim stremljenjem za prosvet naših domovine ter povzdigo gospodarstva želimo najboljši uspehe.

Brzojavni pozdrav je bil poslan tudi predsedniku vlade div. gen. Zivkoviču.

Nadalje je Zbornica brzojavno pozdravila ministre: dr. Šverljuga, dr. Drinkovića ter pomočnika zun. ministra gen. Kalafatovića (kot bivšega komandanta Dravske diviz. oblasti).

Belgrajske vesti

Beograd, 8. jan.

Jutri prispe v Beograd dr. Spaho.

Ustanovilo se je ravateljstvo za srakoplovstvo, kakršno je predpisano po mednarodnih konvencijah. Da se zrakovplovstvo pri nas praktično uredi, je določena posebna delegacija, ki odide 10. t. m. v London, Pariz in Berlin, da tam prouči praktične zrakovplovske naprave. Ta delegacija obstoji iz treh članov: zastopnik direkcije v Zagrebu in Beogradu ter zastopnik ministrstva.

Cuje se, da bo dosednji belgrajski župan dr. Kumanudi ostal na svojem mestu kot vladni komisar. Med njegovimi pomočniki se imenuje tudi Kosta Janković, načelnik administrativnega oddelka v notranjem ministru.

Samoupravac, glasilo radikalne stranke, bo pronehala izhajati, kakor se sliši.

Ministrski predsednik g. Pera Zivković je bil danes dopoldne v notranjem ministru.

Opoldne je bil v avdijenci.

Po Beogradu krožijo vesti, da bodo pronehali izhajati vsi strogo strankarski listi v Beogradu.

Dalmacija zadovoljna

Vesti, ki prihajajo iz Dalmacije, poročajo, da je vsa Dalmacija pozdravila nastop N. Vel. kralja. Ko so prišle prve vesti o novi situaciji in so bile te potrjene, je povsodi zavladalo največje veselje. Po mestih so bile prirejene spontane manifestacije za novo vladu in ponekod so prirejali take manifestacije tudi prišči KDK.

Subotica navdušena

V vsej Subotici je prebivalstvo z velikim veseljem sprejelo kraljevo proklamacijo na narod in glasno vzklíkalo kralju. Kakor povsod drugod, tako se je videlo tudi tu, da je bilo med narodom za skupščino le malo zanimanja.

Radičevci z obhodi proslavljajo kraljev nastop.

Zagreb, 8. jan. (Tel. >Slov.<) Iz vseh hrvatskih krajev se je zvedelo, da je bil kraljev sklep prisrčno pozdravljen. Tako je v Cvetkovič radičevska organizacija priredila svečan obhod z zastavami ter vzklíkala kralju in vladarski hiši.

Kaj je novega

Koledar

Sreda, 9. januarja: Julijan in Bazilisa.

Osebnosti

★ † Župnik Ivan Pajtlar. V ponedeljek zjutraj ob pol 8 je po dolgi bolezni umrl gosp. Ivan Pajtlar, župnik v St. Rupertu v Slovenskih goricah. Rodil se je 7. maja 1858 v župniji Sv. Miklavža pri Ormožu, v mašnika je bil posvečen 16. julija 1882. Kaplanoval je v Hočah, Svecini, pri Sv. Lovrencu na Pohorju, na Hajdini ter v Ljutomeru. Kot provizor je služboval pri Svetinjah. Pri Sv. Rupertu je bil za župnika od 28. januarja 1894, torej skoraj 34 let. Pokojni je bil vzoren duhovnik, zelo blagega in dobrega srca ter nadvse gostoljuben. Pogreb bo v četrtek, 10. januarja ob pol 10 dopoldne. Vrlemu duhovniku in odločnemu narodnjaku trajen spomin!

★ Sestra pesnika Simona Jenka umrla. V Mavčičah pri Kranju je 5. t. m. umrla Marija Jenko, sestra pokojnega pesnika Simona Jenka. Dosegla je starost skoraj 84 let, rojena je bila 19. januarja 1845.

★ Nova odvetnika. V imenik odvetniške zbornice za Slovenijo sta vpisana dr. Srečko Goljar in dr. Josip Krapež, oba s sedežem v Ljubljani.

★ Iz zdravniške službe. Krajevno pravico zdravniške prakse za Celje je dobil zasebni zdravnik v Celju dr. Josip Cerin.

Ostale vesti

★ Uradno pojasnilo. Z ozirom na razna vprašanja objavlja ljubljanski veliki župan, da člen 5 zakona o spremembi zakonov o občinah in oblastnih samoupravah (razglašen v Službenih Novinah z dne 6. januarja 1929), ki govori o razrešitvi občinskih beležnikov, za ljubljansko oblast ne pride v poštev.

★ Radio oddajna postaja danes opoldne ne bo oddajala, ker se sredi Dieselmotor oddajne naprave v Domžalah. Program se danes prične šele ob 17. Vsako drugo sredo pa odsluži postaja sploh ne bo delovala, ker se morajo stroji redno čistiti, nadomestnih strojev pa postaja zaenkrat še nima.

★ Občni zbor Škofijskega društva za varstvo sirot v Ljubljani se vrši po običajnem sporodu v četrtek 24. januarja ob pol petih popoldne v karitativni pisarni (Poljanska cesta št. 28, Marjanišče).

★ Kamniško učiteljsko društvo opozarja tem po om svoje članstvo, da bo društveno zborovanje 12. januarja ob 8.30 v Domžalah.

★ Prodaja taksnih vrednotnic. Finančna direkcija v Ljubljani opozarja vse maloprodajalce kolkov, menic, tovarnih listov in ostalega taksnega materiala, ki so doslej prejeli taksne vrednotnice pri blagajni delegacije ministrstva financ, da sta od 1. januarja

poverjeni z zalaganjem trafikantov itd. davčna uprava za mesto Ljubljana (bivši davčni urad za mesto Ljubljana) in pa davčna uprava za Ljubljano okolico (bivši davčni urad za Ljubljano okolico).

★ Kaj je »davkom na uslužbenec«? Pisec teh vrstic je vprašal računovodstvo delegacije ministrstva financ, če se mu vsak mesec odtrga davek na uslužbenec. Dobil je odgovor, da se odtrga vsak mesec 9 Din. Davkarja pa še za vsak mesec posebej pršije plačilni nalog za 10 Din za mesec, in vendar vsi dohodki skupaj ne znašajo 1000 Din na mesec.

★ Hitrost naših brzojav. Od Konjice do Sladkorega je potrebovala brzojaka celih šest dni. Pešec mora hoditi širi ure. Kje je bil vzrok? Brzojav je povzročil veliko nepotrebnih potov in veliko žalosti po nepotrebnem.

★ Otvoritev telefona Dravograd. Pri pošti Dravograd je bila otvorena telefonska centrala za krajevni in tuzemski medkrajevni promet.

★ Dediči se iščejo. Pri Alien Property Custodiana v Severni Ameriki se nahaja neka vsota denarja kot zapuščina pokojnega Nikolaja Peca, baje doma iz Dalmacije. Ker dediči niso nani, se vsakdo naproša, če kaj ve o njih, da to naznani izseljenškemu komisariatu v Zagrebu. Pokojnikova mati je bila Niza Pec.

Zupnijske kronike leta 1928

Sv. Križ tik Rogaške Slatine. Preteklo leto je bilo rojenih 130 otrok in sicer 54 moškega in 76 ženskega spola. Umrla je 69 oseb, poročilo se je pa 30 parov.

Železniška nesreča pri Krškem

Včeraj se je pripetila na postaji Videm-Krško večja železniška nesreča. Ob 5.21 bi moral biti osebni vlak z Zidanega mosta radi pomanjkanja prostora prestavljen z uvoznega tira na drug prosti tir. Ker ni kretnik postavil prave kretnice, je bil vlak ptiščen mesto na prosti tir, na glavni tir, ki je bil zaseden po tovrnem vlaku. Pri tem sta na glavnem tiru pri uvoznih kretnicah iztrila službeni voz in en vagon osebnega vlaka. Izvoz in uvoz na postaji Videm-Krško je bil radi tega na zagrebški strani postaje oviran do 9.15, ko so očistili tir. Ranjen pri nesreči ni bil nihče in je materialna škoda le neznatna. Potniki iz vlaka z Zidanega mosta so prestopili v zagrebški vlak, potniki iz zagrebškega vlaka pa v vlak proti Zidanemu mostu. Oba potniška vlaka in oba brzojaka so zakasnili radi tega vsak okrog štiri ure.

Dolenjski vlak razbil dvovrstni voz

V ponedeljek, 7. t. m., ob četrta na dve popoldne je peljal hlapec Josip Zakrajšek z dvovrstnim vozom tramove po Orlovi ulici v Ljubljani proti železniškemu prelazu, kjer ni zatvornice. Ko je privozil na železniški prelaz, se je zadnje levo kolo zarezalo v mehko zemljo ter je voz vsled tega obtil in ga vkljub vsem naporom konja nista mogla izvelci. V tem trenutku se je blizal po železniški progi osebni vlak z glavnega proti dolenjskemu kolodvoru. Ko je Zakrajšek uvidel pred seboj neizogibno nesrečo, je hitro odprel konje in jih odstranil s proge. Voz je pa moral prepustiti usodi, ker ga ni bilo več mogoče rešiti.

Železniški stroj je zadel ob voz, ga vlekel pred seboj ter nato vrget čez železniški nasip, kjer se je razbil. Vlak se je nato ustavil. Strojvođa voza na prelazu vsled ovinka ni mogel pravočasno zapaziti, zato ni poprej ustavil vlaka. Na stroju se je pri karambolu pokvaril desni odbijač, desna svetilka in obe stopnici.

Lastnik voza je lesni trgovec g. Franc Suštar z Dolenjske ceste. Oblasti so ugotovile,

Ljubavna žaloigra v Mariboru

Sporazumno v smrt - S strelom iz browninga končal življenje najprej svoji izvoljenki, potem pa sebi

V večernih urah so se predvčeršnjim raznesle po Mariboru najrazličnejše govorice o tragičnem koncu dveh src. O njuni življenjski tragediji smo zvedeli sledeče: V nekem tukajšnjem hotelu sta najela sobo v soboto zvečer neki Karol Lukač, zadnji čas natakari v Celju v kavarni Merkur in njegova izvoljenka Mica Žužajeva, rojena 10. maja 1908 pri Sv. Duhu (Loče), služkinja pri nekem mariborskem trgovcu. Predvčeršnjim, približno ob 16 je Lukač pri sobarici sobo odpovedal za naznanilo, da odpotuje ob 18. Ker še do 19 nista zapustila sobe in je bil medtem najel sobo že drugi gost, se je podal hotelski sluga v II nadstropje in našel vrata zaklenjena. Skozi posebno špranjo na vratih se mu je nudil grozen prizor — na divanu sta ležala Lukač in Žužajeva v mlakuži krvi. O dogledku je bila takoj obveščena policija. Na lice mesta so prispeli policijski zdravnik dr. Zorjan, okrajni nadzornik Ivan Kralj ter policijski pristav Srečko Andrejič. Dr. Zorjan je mogel ugotoviti samo smrt. Na desni senci obeh je zijala široka rana, v Lukačevi desni roki pa so našli browning. Domneva se, da sta oba šla v smrt spcrazumno in da je Lu-

kač najprej pogljal strel izvoljenki v srce, potem pa sebi. Dogodek se je izvršil med 18 in 19 tako tiho, da niso čuli strela niti gostje v sosednjih sobah, niti domače osebe. Pri Lukaču so našli črno usnjato listino s 34 dinarji, pet nabojev ter pismo, ki ga je napisala Žužajeva in iz katerega je razvidno, da gresta oba prostovoljno v smrt. Razen tega sta se našli dve vizitki; na eni od obeh je napisal Lukač kratko slovo od svoje matere Marije Lukačeve, stanujoče v Zagerju ob Savi, na drugi vizitki pa se poslavlja Žužajeva od svoje gospodinje, ki jo je zapustila dne 5. t. m. in kamor se ni več vrnila. Anica Žužajeva je bila zadnje dni bojda precej nervozna ter se je po izpovedi znancev močno razburila, ko je 5. t. m. zvečer prejela od Lukača brzojavko, da pride v Maribor. Oba nesrečnega, ki ju je gnil v smrt neznan vzrok, so prenevali v mrtvašnico na mestnem pokopališču v Pobrežju. Ljubavna žaloigra je povzročila v Mariboru precejšnjo senzacijo. Tako se korčije dandanes življenje vseh, ki nimajo mogočne opore, ki jo v težkih trenutkih nudi vera.

Usodno pismo

Zagrebska policija je prišla na sled pismu, ki prav jasno dokazuje, da je aretirani Marko Ožanič resnično streljal na božični večer na Alfreda Graueja, detektiva belgrajske policije. Ko so vprašali Ožaniča, s kom je dopisoval, je navedel tudi natakari Ivana Šarinarja v kavarni »Jadranc« v Beogradu. Belgrajska policija je izvršila na Šarinarjevo stanovanju preiskavo in to pismo res našla. Pismo je napisal Ožanič na sveti večer. V njem so med drugimi tudi ti stavki: »Poznaš me, kakšen sem in kako sem želen krvi!« »Usodno mi je, da bom ležal v zaporu. Vsa časa bom aretiran, vse drugo boš zvedel iz časopisov.« Ožanič je to napisal, še preden je bil na Grauerja izvršen atentat. Nedvomno dokazuje ravno to pismo, da je Ožanič streljal na Grauerja.

Grozna smrt otroka

V dalmatinski vasi Špilju se je pripetila v hiši kmeta Tolja grozna nesreča. Trije 10-letni otroci so se igrali kuharje in kuharice. Dočim sta se starejša otroka zabavala v drugem kotu sobe, se je triletna deklica Marija preveč približala ognju na ognjišču. Plamen je objel obleko nesrečnega otroka, ki je v petih minutah zgorel, ne da bi mu mogla brata pomagati.

★ Naše nove podmornice. V veliki francoski državni ladjedelnici v Nantesu grade sedaj naš tretji in četrti podmorski čoln. Tretji podmornik pod imenom »Smilek« je bil, kakor smo poročali, že spuščen v morje. Kmalu bo dograjen tudi četrti podmornik pod imenom »Osvetnik«. Oba podmornika se bosta nahajala nekaj časa v francoskih vodah na vezbah.

★ Zaplenjeno kolo. Orožniki v St. Vidu nad Ljubljano so zaplenili mosko kolo znamke »Ericka«, črno pleskano s črnimi kosčnimi ročaji na krmilu. Tovarniška številka na kolesu je sveže opilj: na ter je 373.505 ali 373.303. Lastnik si kolo lahko ogleda na orožniški postaji v St. Vidu.

★ Beg tihotapca. Dne 6. t. m. so organi finančne kontrole v St. Ilju zasačili pri tihotapstvu municije nekega Slavka Retla, ko je tihotapil municijo čez mejo. Finančni stražniki so Retla prijeli in ga odvedli proti Mariboru. Med p. tjo je pa Retl stražnikom ušel.

★ Ukrađena krava. V Gotni vasi pri Novem mestu je bila v n.č. na ponedeljek ukradena krava iz hleva neke posestnice. Tatvine je osumljen neki posestnik.

★ Dva nova azila v Zagrebu. Letos prične v Zagrebu graditi novo ubožnico. Zgradili bodo trinadstropno hišo z visokimi okni. Vsi prostori bodo zračni in svetli, stene pa svetlo prepletkane. Tudi oprema s pohištvo bo temu primerna. Novi ubožni dom bo odgovarjal vsem modernim higijskim zahtevam. Zagrebški mestni socialni urad bo te dni otvoril novo javno prenočišče v Marličevi ulici. V ta prenočišča bodo imeli dostop vsi brezdomci in nesrečniki, kakor tudi oni reveži, ki iščejo sedaj prenočišča v čakalnicah na kolodvorih in v drugih zavetiščih.

★ Javna ogrevalnica v Zagrebu. V Zagrebu so te dni v prostorih ženskega samostana v Samostanski ulici otvorili javno ogrevalnico, ki je nameščena v veliki dvorani, v kateri more najti zatočišče vel ko število revežev. Ta ogrevalnica je bila ustanovljena na iniciativo zagrebškega socialnega urada, ki kaže zadnje čase živahno delavnost v svrhu ublažitve socialne bede. Komaj je bila ogrevalnica otvorena, se je že zateklo vanjo kakih dvajset revežev in brezdomcev. Velika

Leonid Andrejev: Angelček

Čim delj je Saška gledal angelčka, tem pomembnejša in važnejša je bila zanj ta prikazen. Tako od vsega oddaljen je bil ta angelček, tako povsem drugačen ko vse, vse drugo okrog... Tako svojski je bil in vplival je nanj in ga jemal s seboj v tisti drugi svet, ki je bil ves drugačen ko ta. Druge igrače so se zdele, kakor da so ponosne na to, ker so bile lepe in so vse praznje visele v lesketajočem se svitu. Angelček pa je bil tako nekam otožen, kakor bi se bal tega sijaja in bi se bil v tej gneči skrtil, da bi ga nihče ne videl... Dotekniti se njegovih perotnic, kakšna brezumna predrznost!

»O ti sladki... sladki...« je šepetal Saška. Glava mu je gorela. Prekrižal je roki na hrbtu in hodil oprezno in tiho sem in tja pripravljen boriti se za angelčka na življenje in smrt! Ni ga pogledal, da ne bi drugih opozoril nanj, a čutil je njegovo prisotnost, čutil, da še ni odletel...

Na pragu se je prikazala domača gospa, stasita, plemenita gospa sivih las. Od vzhite njena glasno kričeči otroci so jo obkrožili, ona mala punčka, ki je cepetala prej od veselja, se je že obesila nanjo in je le še z junaškim premagovanjem mogla imeti odprte zaspane oči. Saška je pristopil h gospi. V grlu ga je dušilo.

»Teta... ališiš, teta!« je dejal in se trudil da bi čim nežneje govoril. A glas mu je bil bolj hrupav ko kdaj prej. »Teta...«

Ni ga slišala. Preveč so brneli otroci krog nje. Saška jo je nepotrpežljivo pocukal za obleko.

»Kaj pa hočeš? Zakaj me cukaš za obloko?« je začudeno vprašala stasita gospa. »To se ne sme; to ni vljudno!«

»Teta... teta! — Daj mi — z drevesca... angelčka!«

»Se ne sme,« je tjavendan odvrnila gospa. »Drevesce bomo šele za novo leto obrali. In tudi, saj nisi več tako majhen in mi reci Marija Dimitrijeva.«

Saški se je zdelo, da se zdaj zdaj pogrezne. In prišel je kar naravnost s skrajnim sredstvom: »Zal mi je. Priden bom,« je mukoma izrekel. A te besede, ki so napravile na gimnaziji zmeraj čudež, so ostale pri tej gospe brez vpliva.

»To bo gotovo prav, dragi moj,« je malomarno odvrnila.

Saška je dejal sirovo: »Daj mi angelčka!« »Rekla sem ti že, da to ne gre,« je odvrnila gospa. »Kaj ne razumeš, kar ti kdo reče?«

Saška zares ni razumel gospe in ko se je obrnila od nje, je šel za njo in topo, podzvestno zrl na njeno črno, šumečo, svileno obleko. V njegove vročine misli je šinil spomin iz gimnazije, kako je neki njegov tovariš za božjo voljo prošil profesorja boljšega reda in ko ga ta ni uslišal, je oni pokleknil predenj, sklenil roki ko pri molitvi in bridko zajokal. Profesor se je zelo razhudil, a mu je le dal boljši red. Ta dogodek je Saška tedaj ovekoval z jedko karikaturu. A zdaj tudi on ni poznal drugega izhoda. Spet je pocukal gospo za obleko in ko se je okrenila, je hrupno padel prednjo in tako sklenil roki ko tedaj tisti gimnazijec. A jokati — jokati se ni mogel.

»Kaj si znorel?« je vzkliknila gospa. »Kaj pa hočeš prav za prav?«

Kleče in z dvignjenimi rokami, puhteč od jeze, je Saška sirovo dejal:

»Daj mi angelčka!«

Saškove oči, ki so se kar vsesale v gospejino lice, da bi hipoma posrkale prvo besedico, ki bi jo izrekla, niso nič dobrega obetale. Zato je gospa naglo dejala:

»Že prav, že prav — saj ga dobiš. O, ti neumni fantek! Saj ti prav rada dam, česar me tako čudno prosiš, a zakaj ne bi počakal do novega leta? Tak vstani vendar! In nikoli,« je resno dejala, »ali ališiš?« — nikoli ne smeš klečati! To človeka ponižuje! Kleči se le pred Bogom!

»Le govori karkoli,« si je mislil Saška, teklen za teo in ji stopil na vlečko.

In ko je vzela igračo z drevesca, se je Saška na vso moč zagledal v angelčka. potegnil skozi nos, da ga je zabolelo, in razklenil vseh deset prstov daleč vsaksebi. Bal se je, da ne bi angelček padel in se zdrobil.

»Ljubka stvarca, res,« je rekla gospa, ki ji je bilo žal gosposke in bržkne dragocene igrače. »Kdo jo je pa obesil semkaj? — Ti, ališiš! Čemu ti pa bo ta angelček? — Glej, ondi je vse polno slikanic — to bi bilo nekaj zate. Tole sem pa že Kolji obljubila, ki me je bil prošil...«, se je zlagala.

Saška je neizmerno trpel. Krčevito je stisnil zobe in je menda celo škripal z njimi. Visoka gospa pa se je bala razburljivih prizorov bolj ko vsega na svetu, zato mu je počasi izročila angelčka.

»Tak, tu ga imaš, na!« je dejala nejevoljno. »Takle, rmoglavček, kakršen si!«

Obe roki, s katerima je sprejel Saška angelčka, sta bili napeti ko dvoje jeklenih peres; obenem sta bili mehki in previdni, da se je angelčku gotovo zdelo, kakor bi plaval še v zraku.

»A-a-h!« je Saška zateglo in tiho zavzdihnil kakor človek, ki umira. V očeh so se mu

zablesteli svetle solze, ki so pa morale ostati v očeh, ker niso bile vajene teči. Počasi je polčil angelčka na svoje utripajoče srce in upiral žareče oči trdno v gospo. Pri tem se je tiho in kroko smehljaj, bilo je, kakor umira od blaženosti. In zdelo se je, da se mora zgoditi nekaj radostnega. Čim so se angelčkove peruti doteknile Saškovih prsi, nekaj, česar ni bilo še nikoli na tem otožnem, trpečem svetu...

»A-a-h!« se je spet izvil oni srečepolni »zdih, ko so se peruti angelčka doteknile Saškovih prsi, in zdelo se je, da je celo sijaj nočnega drevesca obledel sprčo žarkov tega srečnega otroškega obrazka. In tudi gospa se je smehljala vedro in veselo. V ušeslem obrazu plesnatega gospoda se je nekaj čudno zgnilo in tiho in nepremično so stali otroci »krog. Vseh se je doteknili neizmerno vzvišena omama čiste človeške sreče. — V tem kratkem hipu so spoznali vsi veliki in majhni, kako sta si čudovito podobna ta neordni fant v pretni obleki in ta mali, nežni, voščeni angelček, ki ga je napravil nepoznani umetnik.

A že se je vse spremenilo: Ves skrotovljen liki tigru, ki je pripravljen na skok, je Saška mrko gledal krog sebe. Iščeč tistega, ki bi se upal približati se angelčku.

»Domov grem,« je zamolklo dejal in se rinil skozi vrsto otrok. »K očetuc.

...

Ze zdavnaj je prišel čas počitka. A prej je moral Saška še kam spraviti angelčka. Da bi ga dal na tla — nemogoče! Mza je bila preveč amazana. Zato ga je privezal na kijek pri vratih peči na steni. Lepo ga je bilo videti ob belih pečinah. Oba z očetom sta ga mogla videti s postelje.

Ko je Saška v naglici zmetel kup cunj v kot, kjer je navadno spal, se je le napol ob-

Usta in grlo

so najlažji in pot po katerem pr. hajajo bolezenske klisee v naše telo. V gredah ležijo, na koncertu ali pri pred- v njih se boste obnavljali škodljivo ga vpliva kile, ki pov. najo razna okuženja, kot nahod, influenco in ostale a. v. n. a. leži dve bolezniki ako vporabi ate vedno okuane

ANACOT-PASTILE

DRA. WANDER

dvorana je bila zelo gorka, tako da je za te reveže pravi blagodat, sicer bi bili sedaj pozimi prepuščeni mrazu na ulici. Ob 10 dopoldne in popoldne je bil tem revežem razdeljen gorak čaj s kosom kruha.

★ Samoumor mlade uradnice. V Somboru je izvršila samoumornica okrajnega glavarstva, v Baški Topoli 21letna Ljubica Masičeva. Ljubica se je najprej odpeljala v Subotico, kjer si je na podlagi orožnega lista kupila revolver, nato pa je odpovala v Sombor, kjer je krenila v drevored in se ustrelila v srec. Bila je takoj mrtva. Vzrok njenega samoumora ni znan. Njena mati tudi ni vedela povedati vzroka, izjavila pa je, da je bila Ljubica zadnje čase zelo žalostna.

★ Zahrbten napad. Blizu Splita je bil te dni zahrbten napaden delavec Ivan Prlja iz Solina. Ko se je Prlja vračal zvečer iz gostilne v Splitu domov v Solin, je skočil pred njega neki možki, ga zgrabil s eno roko za vrat, z drugo pa ustrelil z revolverjem v trebuh. Napadalec je nato pobegnil. Prljio so pozneje našli in ga smrtno ranjenega prepeljali v bolnišnico. Napada je osumljen neki Prilev tovariš, s katerim je živel v sovražstvu.

★ Velik požar v Križevcih. V znani knjigarni Gustava Neubergerja v Križevcih je izbruhnil velik požar. Zgorela je vsa zaloga knjig, knjigovodstva ter ogromno skladišče papirja. Sreča je bila, da so bile vse sosednje zgradbe, sami skednji in hlevi, na debelo pokrite s snegom, ker bi požar sicer zavzel katastrofalne dimenzije. Vzrok požara ni znan, najbrž pa je ogenj nastal v kuhinji za perilo ter se razširil na skladišče z lahko vnetljivim blagom. Škoda se ceni na okrog pol milijona dinarjev.

★ Doktorja Franceta Prešerna Zbrano delo, uredila dr. Avgust Pirjevec in dr. Joža Glonar, cena 40 Din, lično vezano v celo platno 55 Din, je sprejela slovenska javnost s tolikim navdušenjem, kakor dosedaj nobeno knjigo. Založništvo bo oskrbelo v kratkem zelo elegantno vezavo v celo usnje, po umetniškem načrtu.

★ PRI RAZDRAZLJIVOSTI ŽIVCEV, glavobolu, pomanjkanju spanja, nerednosti želodca, utrujenosti, pobotosti, tesnobo, čufu imamo z naračeno »Franz-Josef« grenčico pri rokah domače sredstvo, ki skoro nikdar ne odpove, da se vsaka razburljivost, naj izhaja iz kateregakoli prebavnega dela, takoj ukroti. Zdravniški strokovnjaki priznavajo, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo tudi pri ljudeh visoke starosti. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

★ NOGAVICE, rokavice in pletenine se dobe v veliki izbiri pri trdki Prelog, Ljublj.

★ PLaŠKE otroške in dekliške, le du-najski krog, nudi ceno Kristofit-Butar, Stari trg 9.

Ikel in brž legel vznak. da bi tako prej mogel zagledati angelčka.

»Zakaj se pa ves ne slečeš?« ga je vprašal oče in se tesneje zvil v odejo in si popravil suknjo, s katero je bil pokrit po nogah. »Se ne izplača, saj bom tako kmalu vstal.« Saska je hotel še pristaviti, da tako in tako ni zaspan in da tudi ne ulegne biti: — pa je tako naglo zaspal, kakor bi se pogrezal kamen na dno deroče reke. Nežen mir in lahka brezskrbnost je legla na izmučeno lice izživetega očeta kakor tudi na drzen obrazek fantka, ki je pravkar začel živeti.

Toda angelček, ki je visel pri vroči peči, se je začel tajati. Svetiljka, ki je Saska ni pustil ugasniti, je razširjala po sobi duševno ozračje in skozi začrneli cilindar je gledala otožna, rumena luč, kako angelček neprestano razpada.

Zdelo se je, kakor da se angelček premika. Ob njegovih rožnatih nožicah so polzele debele kapljice raztopljenega voska in težko padale na klop pri peči. S smrdom po petroleju se je družil zatohli duh raztopljenega voska... Nato se je zgenil angelček, kakor bi hotel še enkrat poizkusiti, da bi odletel — In je slednjič padel na vročo klop, kakor bi čofnila kaka mehka kepa.

Neki radovedni ščurek je naglo stekel krog in krog voščene kupčke in si osmolil nožice, nato je splezal na eno od nežnih peruti, pomagal razočarano in zaničljivo z nežnimi tipalkami in urno lezel dalje.

Škopi zastirilo okno je že silila modričasta luč novega dneva v sobo.

(Konec.)

Ljubljana

Nočna služba lekarn.

Nočno službo imata 1. Sušnik na Marijinem trgu in 2. Kuralt na Gosposvetski cesti.

○ 45 letnica, odkar je v Jugoslovanski knjigarni, oziroma popreje v Katoliški bukvarni, praznuje te dni g. Anton Supin. Rojen je bil leta 1859 v St. Vidu pri Vipavi. Nastopil je svojo službo še pod Schindelmom in jo opravlja še danes zvesto v zadovoljnost vseh. Naj ga Bog živi še mnogo let!

○ Planinsko predavanje S. P. D. V petek, 11. t. m., bo predaval gosp. Capt. Finch o M. Everestu, ki je najvišja gora sveta in dosedaj še nepremagana. M. Everest ali Tschomo-Lunga, kakor ga domačini imenujejo, je najvišji vrh Himalaje, ki se razprostira v dolžini 2800 km in v širini od 80 do 100 km. Odkrit je bil šele leta 1849. Tri leta pozneje so ga zmerili in mu prisodili 8840 m. Voditelj dotične komisije Sir Andrew Wagh je dal gori ime Mount Everest na čast geodeta Everesta. Od takrat so si najboljši planinci, seveda Angleži, stavili za cilj, da spravijo to najvišjo goro pod se. Do sedaj se jim še ni posrečilo, da se je že vršilo več ekspedicij, ki niso ostale brez štev. Gospod predavatelj Capt. Finch nam bo opisal ekspedicijo iz leta 1922., katere se je osebnostno udeležil. Poleg tega bomo slišali tudi o vseh ekspedicijah, ki so se podvzele od leta 1918. do 1928. Svoje predavanje bo pojasnjeval z več kakor 100 originalnimi diapozitivi. Planinci in prijatelji planinstva naj ne zamudijo te redke prilike, da se seznanijo z najlepšim pogorjem na svetu.

○ Odmev orjunaškega spopada v Prešernovi ulici. Javnost se gotovo še spominja spopada bivše Orjuna s policijo v Prešernovi ulici. Bilo je to leta 1926. na Vidov dan. Takrat so Orjunaši pred šent-petersko vojašnico razvili svojo novo zastavo. Po tem razvili so čete orjunašev, okrog 800 mož, 500 od njih v kroju, odkorakale po mestu. Pred »Zvezdo« jih je policija ustavila in jim zabranila pohod v Selenburgovo ulico. Orjunaši so se mirno vrnili na veselišni prostor. Tam pa so se voditelji začeli pričkati. Eni so bili zadovoljni z dejstvom, da se je Orjuna mirno umaknila pred policijo, dočim je druga skupina smatrala ta umik za nečasten. Zaradi tega se je ponovno zbralo okrog 150 nezadovoljnih orjunašev, ki so šli nazaj in hoteli na vsak način skozi Prešernovo ulico v Selenburgovo. (Tam je bil namreč taktat italijanski konzulat.) V sredini Prešernove ulice jih je spet ustavil močan kordon policije. Ponovno pozvani, se orjunaši, bili so večinoma Vojudinci in Belgrajčani, niso marali umakniti. Njih prve vrste, ki so bile vse pokrite z železnimi čeladami, so s sklonjenimi glavami rile naprej in skušale prodreti skozi kordon. Policija jih je seveda krepko odbijala in se je v skrajni sili poslužila tudi gumijevk. Ruvanje in suvanje je tako trajalo okrog 10 minut. V tem je po- šil med orjunaši strel, trobentač je dal znak za splošen napad, ki se je nato res začel in z vso silo nadaljeval. Končno je policija vendarle poglala orjunaše v beg. — Radi omenjenega spopada je bilo obtoženih 7 članov bivše Orjuna. Obtožnica je trdila, da so se vsi pregrešili zoper zakon in oblast, izvršitelji oblasti ovirali v vršenju službe in jih dejansko napadli. Večina so bili vsi obtoženi že kaznovani. Le 22 letni Gjorgje D. iz Belgrada se je dolgo izmikal pravici, vendar pa je tudi on stal

Maribor

□ »Slovenski liste je doslej dostavljala na ogled podružnica »Slovenčev« uprave vsem naročnikom »Slovenca«. Ker treba ugotoviti število naročnikov za ta naš novi ponedeljniški list, prosim podružnica vse cene »Slovenčev« naročnike, da se tozadevno ustmeno ali pisмено čim prej izjavijo. Podružnična pisarna je na Koroški cesti 1.

□ Iz velikega županstva mariborske oblasti. Kakor smo zvedeli, bodo imenovani za občinske komisarje vsi dosedajni župani, v kolikor bi ne bilo proti njihovem imenovanju kakage posebnega zadržka. Pozneje se bodo imenovali tudi občinski sosveti.

□ Slov. Straža. Ustanovni občni zbor, napovedan za jutri, v četrtek dne 10. t. m., ob 18. se odloži na poznejši čas. Razposlana vabila naj se smatrajo kot veljavna za pozneje.

□ Seja obč. sveta, ki bi se imela vršiti jutri ob 18., se je odpovedala.

□ Smrtna kosa. Umrla sta: Hoflehner Terezija, vdova po železniškem sprevodniku, stara 80 let. Pogreb jutri ob 15. na Pobrežju. — Nezmah Anton, delavec, star 45 let. Pogreb ob 15. na Pobrežju.

□ Gospodinjski tečaj za delavska dekleta se otvori prihodnjo nedeljo pri šolskih sestrah. Program tečaja je isti kakor za že ustanovljene gospodinjske tečaje za delavska dekleta v Melju, Črni in Celju.

□ Občni zbor Zveze dobrovoljcev v Mariboru bo dne 13. januarja v restavraciji Narodnega doma ob 10. dopoldne.

□ Mariborska stolna Marijina družba priredi v nedeljo, dne 13. januarja, ob pol 17. v dvorani Zadrugne gospodarske banke igro, »Vestalka«. Čisti dobiček gre v dobrodelne namene.

□ Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva za Maribor in okolice ima svoj redni občni zbor prihodnjo nedeljo, 13. t. m., ob 9 v dvorani obl. sadjarske in vinarske šole v Mariboru z običajnim dnevnim redom. Po zborovanju praktično razkazovanje drevnih škroplilnic in škropljenje sadnega drevja.

□ Pobesnela mačka. V zajutrkovalnici F. na Aleksandrovi cesti so gostje srečali kavo ter vživali še druge zemeljske dobrnote. Nenadoma pa na-

pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Bil je obseden na 10 dni zopora. S tem je ta zadeva za javnost končana in bo le za zgodovino še ostala v sodnih spisih.

○ Brivci med seboj. Lani za časa jesenskake veleselja so imeli ljubljanski brivski mojstri od pristojne oblasti izjemo dovoljenje za daljši delavni čas. Brivski pomočniki seveda s tem niso bili zadovoljni in so med seboj širili akcijo za ustaviitev prekojnega dela. Priredili so celo organiziran obhod po mestu kot javen protest proti omenjenemu podaljšanju. Šli so mimo vseh brivnic in se spoto-ma oglašali v vsaki; pri tem so izvajali pomoč-nike, ki so delali, proč od dela, češ, da morajo biti složni. Nekateri izmed teh obhodnikov so bili po-tem obtoženi ker da so se s tem, da so pozivali dr-žavljane k nekakšnemu odporu, pregrešili zoper zakon o javnem redu in miru v državi. Proti ve-čini obtoženih je bilo tekom časa radi pomanjkanja dokazov postopanje ustavljeno, dočim je vberaj stal pred senatom dež. sodišča zadnji izmed vse obto-žene družbe, neki mlajši brivski pomočnik. Sodi-šče je obtoženega oprostilo, ker tudi njegova kriv-da ni bila taka, da bi bila možna kazen po omenje-nem zakonu. K razpravi je prišlo večje število brivskih pomočnikov, ki so zasedli dobrišen del zborovalne dvorane.

○ Ne pozabite na prireditve Jadranske Stra-že v slovenskih nošah, ki se vrši v soboto, 12. jan-uarja ob pol 9 zvečer v veliki dvorani hotela Union. Sodeluje godba Dravske divizije.

○ Poglobno društvo Marijine bratovščine v Ljubljani vabi svoje člane, da se udeležijo rednega letnega občnega zbora, ki se vrši v nedeljo, dne 20. januarja 1929 ob 3 popoldne v dvorani Kri-žanskega samostana na Valvazorja trgu. Dnevni red: 1. Otvoritev in čitanje zapisnika o občnem zboru za leto 1927. 2. Poročila predsednika, taj-nika, blagajnika in računskih preglednikov. 3. Odboritev bilenco za leto 1928., proračun za leto 1929. ter doletitev letnega prispevka za leto 1929. 4. Velitev odbora in računskih preglednikov. 5. Stu-čajnosti.

○ V skladišču soli v Ljubljani se vrši dne 12. febr. t. l. ofertalna licitacija za oddajo v za-kup razkladanja soli in prevoza monopolnega bla-ga pri skladišču soli v tobačni tovarni v Ljubljani.

○ Mestne drsališče v Tivoliju bo z današ-njim dnem otvorenjo. Debelina ledu 12 do 15 cm. Cene sezonskim in dnevnim vstopnicam običajne.

○ Sestanek »Kluba primorskih Slovencev«, ki bi se imel vršiti v četrtek dne 10. t. m. v pro-storih Rokodelskega doma, je odločen.

○ Poškodba napisne table. Neki zlikovec je razbil v nedeljo ponoči napisno desko čevljarске-mu mojstru Karlu Cvelbarju nad njegovo delavnico v Slomškovi ulici št. 21 ter mu napravil 200 Din škodo.

○ Drzna tatvina pisalnega stroja. V soboto je neznan zlikovec uslužbenca trvdke The Rex v Ljubljani iz avtomobila na cesti ukradel pisalni stroj znamke »Erika«. Model 5, št. 104.508 z le-žeco pisavo. Stroj je bil ukraden med tem, ko se je uslužbenec Matelič mudil pri straukah v hiši. avtomobil s strojem pa pustil na cesti pred loka-lom. Trvdka The Rex ima škodo, 4000 Din. Pred nakupom se svari.

POSETITE

prireditve RDEČEGA KRIZA
v petek 11. I. V DRAMI ob 20. uri.
Vstopnice v Matični knjigarni

stane med gosti pravcata panika. Sredi zajutrkoval-nice je pribesnela mačka, zakadila se v enega go-sta, ki je profesor na nekem tukajšnjem zavodu ter ga na levi roki na več mestih obgrizla, tako da je moral iskati zdravniško pomoč. Pobesnelo mačko pa so nato stališi v žakelj ter jo izročili valovju Drave, ker se je izkazalo, da tudi živinozdravnik ne pozna leka za pobesnele zastopnike oz. zastop-nice mačjega rodu.

□ Mesto sedmine. Pred nedavnim so v tukaj-šnjem hotelu Kosovo pokopali nekateri nekdanji narodnosocialistični prvoborci tukajšnje organiza-cije Narodno-socialistične stranke. Sedmino pa so obhajali te dni pri Zamorcu, kjer je na sestanku krajevnih organizacij SDS za 1. in II. okraj nasto-pil kot govornik-sedminec ter kot zadnji govornik glavni pogrebec Nar. soc. stranke v Mariboru g. občinski svetnik Tumpelj, ki je smatral za potrebno, da se ob tej priliki obregne ob našo delegacijo SLS v mariborskem občinskem svetu. Pozno so ob-hajali sedmino, toda tako kakor se spodobi — z bevskanjem proti klerikalnim zaveznikom v bivšem občinskem svetu mariborskem.

□ SREČOSNE srečke dobite pri bla-gajni glavne pošte. Žrebanje 15. januarja.

Celje

○ Celjsko gledališče. V sredo, 9. januarja iz-vrstna komedija »DOVER-CALAIŠ«. Mariborske ži-sto nove dekoracije, jako napeti in zabavno de-ljanje, izvrstno podajanje — vse to zasluži razpro-dano hišo!

Dopisi

Ježica pri Ljubljani

O mestnem avtobusu, ki je s ponedeljkom prenehal voziti na Ježico, bi radi spregovorili par besed. Predvsem moramo poudariti in sporočiti mestni občini Ljubljanski, da splošno mnenje obča-nov brezpogojno obsaja ukinitve voženj do Ježice. Naj je sledila ustaviitev prometa iz kakršnegakoli vzroka, vsi to dejstvo odločno obsajajo. Slišajo se razni komentarji, ki niso prav nič laskavi za go-spode, ki imajo o tem odločati. Ljudje se upraviče-no pritožujejo in ugotavljajo, da je avto paš vozil takrat, ko je po cestah bilo do kolena prahu, ki ga je baš mestni avto s svojim neprestanim letanjem ponovno v obilni meri povzročal in ga zanašal v vse hiše ob cesti ali pa iste obgrizal s celimi plast-mi blata, — sedaj, ko je avto postal res potreben in nujen, naj pa vozi samo mestno gospodo med tednom do svojih domov, v nedeljah pa v posevke gostilne. Kakor je prav, da Ljubljanci mnogo obiskujejo našo stran in prispevajo po svoje k ob-činskim financam, vendar bi bilo krivično, ko bi se

Pri slabokrvnosti

po prestani težki bolezni uživajte samo CHINO-FERRIN. — Dobi se v vsaki lekarni.

mestni avto uporabljal le za te, sicer dobrodošle go-ste v nedeljah, ostalo občinstvo pa naj skozi cel teden hodi peš. Ko bi bili gospodje vsaj toliko uvi-devni, da bi vsaj jutraj, popoldne in zvečer pustili po dve, tri vožnje! Ob takih časih je bil avto vedno dobro zaseden. Sicer pa smo prepričani, da bi bilo prometa vsak čas dovolj, ko bi se določile primer-ne cene. Če je mogoče zasebnemu avtobusu peljati v St. Vid za 3 Din, bi bilo tudi mestni občini mo-goče na Ježico za toliko, ne pa za 5 Din. Naj bi bilo vodstvo nadalje primernejše odredilo postaje in poslušalo druge, naše upravičene in ponovno stavljene predloge, pa bi se promet tudi drugače razvijal, kakor se bo razvijal in izplačal vsakemu zasebniku, ki s vožnjo na Ježico prične.

Novo mesto

Prosvetno društvo v Podgradu je priredilo dne 6. januarja sestanek, na katerem je predaval »velnik dr. Česnik o pogodbah.

Vincentijeva konferenca v Novem mestu zelo živahno deluje. Ima tedenske seje in šteje 18 de-lavnih in 371 podpornih članov. Podpirala je me-sečno 31 revnih oseb, oziroma družin. Posebno pozornost obrača konferenca na zamejarsko mla-dino. Delavni člani obiskujejo uboge in se tako osebno pripravijo o dejanski potrebi. Za božič je konferenca še posebej obdarila 39 oseb, med temi 14 ubogih dijakov in to z živili, obleko in obutvijo. Izdala je v ta namen 2.885 Din. Sploh deli kon-ferenca principielno le živila in obleko, le v iz-rednih slučajih potrebe nakaže denar. Pri Vin-centijevi konferenci deluje kaj požrvalovalno žen-ski dobrodojni odsek, ki z neutrudljivo marlj-i-vostjo skrbi za nabiranje prispevkov. V teku cesih mesecev je konferenca razdelila med uboge de-narja, živil in razne obleke za 11.178 Din.

Trbovlje

★ Tatvina. V noči na ponedeljek so neznani tatovi vkomili v vinotoč gosp. Antona Movarja. Od-neli so 1500 Din gotovine, večjo množino cigaret in nekaj kranjskih klobas. Letoč so menda isti uznemirili vdrli v delavnico čevljarja Razborca na Tereziji.

★ Ponovno se opozarjajo vsi hišni posestniki na prijavo dohodkov od zgradb. Prijavitelj morajo do 15. t. m. Tozadevni formularji se dobe na ob-čini. Obrtniki in hišni posestniki lahko dajo izpol-niti tiskovine v sredo in četrtek pri gosp. Poč-i-vavšku od dveh popoldne naprej.

Ptuj

□ Sadjarsko in vrtnar. podružnice v Ptuj-u občni zbor se vrši v nedeljo dne 20. jan. 1929 ob 10 v prostorih g. Mih. Brenčiča v Ptuju po dne-vnem redu: poročilo odbora, nove volitve odbora, poučno predavanje o sadjarstvu, slučajnosti.

Rogaška Slatina

Umrl je steklar Jakob Arnoje. Bil je do bri-čina, katerega je imel rad vsak, kdo ga je poznal. Med vojsko je veliko pretrpel. Bil je v ruskem ujetništvu od 1915 pa do 1920. Prestalo trpljenje mu je izkopal tudi prerani grob.

Nova cesta proti Cerovem in tamošnjemu kam-nolomu se je pričela graditi. Pri delu je zaposlenih nad 50 domačinov, katerim je zaslužek baš v tem času dobrodošel.

Misijska predavanja so se vršila v Društve-nem domu na Novo leto in nedeljo sv. Treh kral-jev. Marljivi g. kaplan Sumič je obkralj številnim poslušalcem s skriptikonom pokazal življenje in trpljenje misijonarjev in dokazal potrebo po za-nimanju za misijonstvo.

S snegom je Rogaska Slatina malo oživeła. Sanka se staro in mlado. Velik vrvež je posebno na potu od Triglava proti tenis-prostorom, kjer je teren kot nalašč ustvarjen za sankališče, le škoda, da je prekratak. — Ko bo enkrat stekla železnica od Zagreba, zna zdravilišče postati še pomembna zimsko-sportna točka in bi bilo torej na to že na-prej misliti!

Ljutomer. Ljutomerski »Orel« uprizaril v ne-deljo, dne 13. in 20. t. m. v Katoliškem domu ob 3 pop. ljudsko igro »Revček Andrejček«. Pri-čakujemo prav obilne udeležbe. Kupite si vstop-nice v predprodaji v »Panonlije.

Naše slovenske

Američanke

Naši ameriški Slovenci so krepko organi-zirani v svojih podpornih organizacijah, kjer so zavarovani za slučaj bolezni in za slučaj smrti. Vendar so pa jako pomanjkljivo orga-nizirani v svojih kulturnih društvih. Toliko bolj pa je zato razveseljivo, da so se organi-zirale slovenske žene same in si ustanovile svojo »Slovensko žensko zvezo«.

Navdušena rojakinja gospa Marija Pris-land iz Sheboygena Wis. je bila prva izvolje-na v glavni odbor Kranjsko slovenske katoli-ške jednote, ko so tam ženske zmagale in si priborile pravico do zastopstva v glavnem od-boru. Kot taka je imela priliko priiti v dotiko z raznimi ženskimi podružnicami te Jednote po slovenskih naselbinah. Videla je, da so ameriške Slovenke pridne delavke in da bi se jih dalo organizirati v lastno organizacijo. Ko je bila oproščena svoje službe kot glavna odbornica, je čutila, da je prišel ugoden trenutek, da more začeti z žensko organizacijo, ne da bi se bilo treba bati nasprotovanja od gotovih strani, češ da hoče škodovati K. S. K. Jednoti, kar se je do tedaj še vsikdar storilo, kadar se je hotela ustanoviti kaka druga orga-nizacija, če tudi ne podporna. Sklicala je zato za december 1926 v Chicagu v šolsko dvorano sv. Štefana posvetovanje vseh chikaških na-

Chlorodont

Velika tuba Din. 13.—, mala tuba Din. 8.—

Krasno osvežujoča Pepermint-Zobna pasta

odstranjuje rjavkasti

obložek

vdušenih žen, kakor so gospe Gotliebova, Kobalova, Jazbecova i. dr., in res se je ustanovila tedaj ta zveza.

Sedaj je komaj dve leti od tega, pa kakor posnemamo po poročilu glavne predsednice v decembru 1928 v »Amerikanskem Slovincu«, je organiziranih že nad dva tisoč slovenskih žena v tej organizaciji, in sicer v 25 podružnicah. V blaginji imajo že več tisočakov dolarjev za kulturne namene. Izdale so lanske pomlad tudi že prvo knjigo »Slovenska žena«, ki je izborna izpadla, ako vpoštevamo razmere, v katerih so jo izdale, in težave, katere so morale premagati. Sedaj pripravljajo tudi že ustanovitev deklisnega oddelka, kjer bodo zbirale ameriško žensko mladino in jo navduševale za narod in vero. Priznane so že splošni organizaciji katoliškega ameriškega ženstva, katero so ustanovili ameriški škofje in kjer so vse ženske organizacije združene v posebno organizacijo. Ko so tam poročale o svojih uspehih, so se jim začudili, kako so mogle pri tako malem narodu toliko uspeti v tako kratkem času. Tudi uradno glasilo te ameriške splošne ženske zveze je prineslo poseben članek, kjer se jako pohvalno izraža o Slovenski ženski zvezi.

Jako nas je pa zabolala opazka, katero smo čitali v »Amer. Slovincu« najprej od urednika samega, da domovina prezira ameriške Slovence, kar je pokazala zopet sedaj pri ženski zvezi. Knjigo »Slovenska žena« so namreč poslale slovenske žene iz Amerike tudi nekaterim slovenskim listom, da bi jo vsaj omenili v svojih predelih. Toda niti toliko ni bila vredna, da bi jo bili omenili. Kmalu se je pa pritožila nad tem v resnici neodpustnim preziranjem tudi predsednica sama in piše v Amer. Slovincu dobesedno slovenskim ženam: »Knjige so bile poslale tudi v staro domovino nekaterim listom na ogled. Pa še do sedaj ti listi niso imeli »časa«, kaj omeniti o nji. Zadnjič se je »Mimogrede« malo pokregal in povpraševal, če je to zanikarnost ali kaj? Jaz pa, odkrito povem, nisem veliko odziva pričakovala. Nisem hotela oporekati, da se knjiga pošlje na ogled tudi listom v stari domovini, vendar sem bila že vneprej prepričana, da ne bo veliko s tem doseženega. Znano mi je, da se stara domovina zanima za slovensko Ameriko le tedaj, kadar treba »proučavati« ameriške dolarje — pardon — mislim reči: razmere... Grenke besede, pa težka obtožba onih, ki se jih tiče!

Ameriški Slovenski ženski zvezi čestitam na velikih uspehih in ji kličemo: Krepko naprej!

Sport

Vremensko poročilo s Bleda. Vreme krásno, brez meglice, sneg zelo ugoden za smuko. Obe skakalnici sta pripravljene za trening.

SK. Ilirija (smuška sekcija). SK. Ilirija odpravi danes v sredo 9. januarja 1929 smuški tečaj za začetnike. Zbirališče ob 15.30 pri dresišču pod Čekinovim gradom. Vabijo se vsi, ki se za ta sport zanimajo. — Načelnik.

Nedeljski smuški tečaj za skakalce. JZSS objavlja, da se bo vršil naslednji nedeljski smuški tečaj pod vodstvom inž. Hanssena v Mojstrani, kjer se vrši tudi redni smuškarski tečaj v skokih.

Izborna tekma za inozemske tekmovalce. Savez je določil smuško tekmo S. K. Bled dne 13. januarja kot izbirno tekmo za inozemske tekme. Vseled tega se opozarjajo vsi tekmovalci, da se udeležijo te tekme, ker oni, ki ne bodo startali, pri izbiri ne pridejo v poštev.

Odobritev blejskih skakalnic. JZSS odobruje na podlagi poročil inž. Janše in inž. Hanssena smuški skakalnici na Bledu kot sportno usposobljeni.

Zimsko-sportni program je izšel; interesi ga dobe brezplačno pri JZSS.

NEKAJ SPORTNIH DOGODKOV.

»Dobro se začel letošnje leto,« tarina neki dunajski list. Ni čudno: 0:5 je bila v nogometni tekmi Avstrija v Nürnbergu poražena. Na Dunaju so igrali dve igri FAC-Herta 5:0 v prvenstvenih bojih in Austria-Wacker 3:2 izven tekem. Sportklub ima 16 točk, WAC in Admira po 14, FAC 12, itd., BAC 21. Vienna se je pogajala skozi leto dni glede turneje v Južno Ameriko; sedaj je določeno, da bo šla. Igrala bo med drugim v Montevideo, glavnem mestu Urugvaya, osem iger; odšla bo sredi junija, prišla bo nazaj sredi avgusta. To je prvi slučaj, da gre kakšen dunajski klub na tako dolgo potovanje. — Praška Sparta se je re-vansirala za svoj prvi poraz proti TFC (topliški nogometni klub) in ga je premagala 5:3 (njen poraz se je glasil 0:5).

Sloviti drsavec Thunberg, svetovni in evropski prvak je pri treningu v Davosu zbolel z znaki zastrupljenja, in so ga odpeljali domov na Finsko.

TEX RICKARD UMRL.

Kdo od naših bravcev ne pozna tega imenali Ni ga bilo skoraj »Sportnega pregleda« v »Slovincu«, kjer bi ne bilo omenjeno tudi Rickardovo ime. Bil je največji svetovni sportni manager. Za tedaj, ko sta se borila Dempsey in Carpentier za svetovno bokersko prvenstvo, beremo o Texu. On je to boji aranžiral, prinesel mu je dolarsko premoženje. Milijone je zaslužil tudi v poznejših bojih, največ pa v borbi Dempsey-Firpo in v prvi borbi Dempsey-Tunney. S Tunneyem Rickard ni imel take sreče kot z Dempseyem, Tunney v Ameriki ne »vleče« tako kot veliki njegov nasprotnik.

Borbe so se vršile večinoma v znanem Madison Square Garden v New Yorku, največji sportni palači sveta. M. Sq. G. je delniška družba, večina delnic je bila v rokah Texa Rickarda. Ne vršijo se pa tam samo bokani boji, temveč tudi velike druge sportne prireditve: šestdnevne dirke, tekme v hokeju na ledu, tekme v tenisu, konjske dirke, lahkoatletike tekme. Nurni je tekel v Gardenu, Ritola in Wide v Ameriko na prigravljane velikega managerja. Vse je bilo že pripravljeno in rekordi so se tresli. Pa je prišla smrt in je stresla prireditelja samega. Se pred več dnevi so časopisi pisali, da je bil Tex Rickard operiran na slepem črevesu. Tudi mi smo to brali. Ker so pa listi poročali, da zdravljenje ugodno poteka, operacije v pregledu sploh omenili nismo. Pa so nastopile komplikacije,

in brzojav je povedal, da Tex Rickard ni več med živimi.

Pravkar je pripravil izbirne tekme za svetovno bokersko prvenstvo. Pisali smo o tem. Kako bo sedaj, je težko reči. Ne bo lahko dobil mu pravega naslednika. Fugazy in Pyle sta tudi velika, a Rickarda nikakor ne dosegata. »Er war ein Unternehmer ganz großen Formats.«

SPORT V AVSTRALIJI.

Dobri uspehi Avstralcev v Amsterdamu niso bili slučajni, moč avstralskega sporta temelji na solidni podlagi izredne gojitve šolskega sporta po angleškem vzorcu. Pri zadnjih šolskih prvenstvenih tekmah v Melbourne je bilo navzočih 12.000 gledavcev; to nam zadostno pokaže, kako splošno je v Avstraliji zanimanje za sport in podpiranje sporta. Pomisliti moramo, da je Avstralija najmanjši kontinent, ki šteje komaj polovico toliko ljudi kot Jugoslavija, a ti so raztreseni po tridesetkrat tako obširnem prostoru. Pri nas more le nogomet spraviti tako veliko gledavcev skupaj.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Sreda, 9. jan.: Radio Ljubljana danes opoldne ne bo oddajala radi slišanja strojev v Domžalah. 17. Radio-orkester: 18.30 Pravljice, pripoveduje Radio-tetka; 19. Srbohrvaščina, poučuje profesor Mazovec; 19.30 Pomen antike za razvoj evropske kulture, predava vseuč. prof. dr. Bradač; 20. Klavirski večer ge. Marie Osterčeve II.: Schubert: Moment musicae; 2. Schubert: B-dur ariacija; 3. Chopin: Nocturno v F-duru; 4. Novak: Karnevalska noč; 5. Chopin: Etuda v As-duru; 6. Chopin: Valse v E-molu; 7. Dvorak: Humoreska. Vmesne speve poje gđc. Mezelova: 1. S. Osterč: a) 4 Belokranjske, b) Solnce v zavesah; 2. R. Strauss: a) Na mizo daj dehteče... b) Posvetitev; 3. Dvorak: Lahko noč. Radio-orkester. 22. Poročila.

Četrtek, 10. jan.: 12.30 Reproducira glasba in borzna poročila; 13.30 Stanje vode in časovna napoved; 17. Radio-orkester; 18. Čestica, poučuje konzul. ur. g. Novak; 18.30 Oskrbovanje mlade živine, predava inž. Rado Lah; 19. Italijanščina, poučuje prof. Ivan Gruhen; 19.30 Zgodovina Slovincov, predava prof. S. Kranjec; 20. Simfonični koncert kralj. opere: 1. Rossini: Uvertura k 10 W. Tehn. 2. Nostovskij: Simfonična pesem. Radio kvartet; 22. Poročila.

Drugi programi:

Sreda, 9. januarja. Zagreb: 13.15 Reproducira glasba. — 17. Pravljice. — 17.30 Popoldanski koncert. — 20.15 Spomini na Anato'e Franca. — 20.35 Zagrebški kvartet. — Praga: 12.30 Orkester. — 16.20 Program za deco. — 17.30 Srbohrvaščina. — 19. Verdi, Traviata. — Stuttgart: 18.25 Predavanje o Dahnaciji. 19.15 Stara plesna glasba. — 20.15 Korčnice. — Toulouse: 13.45 Koncert. — 21.30 Dunajski valčki. 22. Operni spevi. — Bern: 16. Orkester. — 19.30 Gospodarsko predavanje. — 21.30 Orkester. — Katowice: 17.55 Plesna glasba. — 20.30 Komorna glasba. — 21.05 Recitacije. — 21.30 Nadaljevanje komorne glasbe. — Berlin: 15.30 Program za dame. 17.30 Lahka glasba. — 19. Predavanje za matere. 20. Opera »Menandras«. — Nato plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvartet Silving. — 16. Orkester. — 18.40 Esperanto. — 19.30 Simfonični orkester. — Nato lahka večerna glasba. — Budapest: 9.15 Dopoldanski koncert. — 16. Program za deco. — 20.30 Drama. Nato reproducira glasba. — Varšava: 12.20 Za deco. — 17.25 Korespondenca. — 17.55 Lahka glasba. — 20.30 Komorna glasba. — 22.30 Prenos iz restavracije »Oaza«.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Sreda, 9. januarja: ZIVI MRTVEC. Red C. Četrtek, 10. januarja: KUKULI. Red B. Petek, 11. januarja: Prireditel Rdečega križa. Sobota, 12. januarja ob 15: STILMONDSKI ZUPAN. Dijaška predstava pri globoko znižanih cenah. Izven.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Sreda, 9. januarja: PRI TREH MLADENKAH. Premijera. Premijerski abonma. Četrtek, 10. januarja: Zaprt. Petek, 11. januarja: ZALJUBLJEN V TRI ORANJE. Red A.

Dijaška predstava v ljubljanski drami. V soboto dne 12. t. m. popoldne ob 15. se uprizori v ljubljanski drami »Zupan Stilmondske« pri znanih dramskih cenah. Na predstavo opozarjamo tako dijaštvo kakor tudi vse ostalo občinstvo. Tolstojeva drama »Živi mrtvec« se uprizori v režiji ravnatelja Golie v ljubljanski drami danes za abonente reda C.

Mariborsko gledališče

Sreda, 9. januarja ob 20. uri: DOVER-CALAIS. Gostovanje v Celju. Četrtek, 10. januarja ob 20. uri: DOBRI VOJAK SVEJK. Ab. C. Kuponi. Zadnjič gostovanje g. Daneša. Petek, 11. januarja ob 20. uri: »DOVER-CALAIS«. Gostovanje Mariborčanov v Ptuj.

Prireditve in društvene vesti

Spored simfoničnega koncerta, ki ga priredi v svojem IX. društvenem letu orkestralno društvo Glasbene Matice v ponedeljek, dne 14. januarja t. l. v dvorani Filharmonije družbe, pod vodstvom dirigenta g. L. M. Škerjancja. 1. Schubert: 3 menueiti; Schrecker: Intermezzo, oboje za godalni orkester. 2. Lajovic: Caprice za veliki orkester ter (v Ljubljani prvič izvajano). 3. Borodin: Simfonijski h-molu. Simfonični orkester sestoji iz članov Orkestralnega društva Glasbene Matice in gojencev drž. konservatorija ter je pomožen z nekaterimi godbeniki Muzike drav. divizijske oblasti in opernega orkestra. Vstopnice bodo v predprodaji od srede popoldne v Maticini knjižarni.

Občni zbor krajevnega odbora Rdečega križa S. H. S. v Črni pri Prevaljah se vrši v nedeljo dne 13. januarja 1929 ob 14 v prostorih gostilne Geršak v Črni.

Poizvedovanja

Pozabljen dežnik. Pri zadnji magistratni gremijalni seji je nekdo pozabil v mestni posvetovalniški dežnik. Lastnik naj se zgasi v Mestnem gospodarskem uradu.

Zgubil se je šop ključev pred hišo št. 1 v Tavbarjevi ulici. Najditeelj naj jih prinese v omejeno hišo, 4 nadstropje, vrata št. 2. proti nagradi.

Gospodarstvo

Fr. Wernig:

Naše kmetijsko nadaljevalne šole

V »Slovincu« sem objavil, da je na Koroškem že nad 180 kmetijskih nadaljevalnih šol, ki pa ne kažejo posebnih uspehov. Mnogi so se čudili tej ugotovitvi ter so vprašali: Zakaj slabi uspehi?

Uspehi vlad tega niso toliko očitni, ker primanjkuje strokovno usposobljenega učiteljstva in, ker se na kmetih v industrializirani Avstriji že prav obutno opaža pomanjkanje učiteljev — kmetičkih sinov. Malokateri učitelj-meščan se uživi v kmetičke razmere, razume dušo kmeta in vrljubi kmetičko življenje. Razumevanje svojega okoliša in ljubezen do narave in ljudstva pa je temeljne važnosti za uspešno udejstvovanje in za udejstvovanje med narodom sploh. Na omenjeni nepovoljni pojav je v deželnem zboru opozoril msgr. Podgorc ter je predložil vse pomanjkljivosti kmetičke osnovne šole, na katerih ni učiteljstva, ki izhaja iz naroda.

Obisk kmet. nad. šol na Koroškem je v starosti od 14. do 17. leta obvezen, traja tri zime ter ima predvsem naslednje naloge: 1. Ponoviti za kmetovalca važno učno snov osnovne šole. 2. Vzbu-diti veselje in ljubezen do kmetičkega stanu do življenja v naravi in do domovine ter priti s tem v okom begu iz dežele. 3. Vzgajati mladino k razumevanju društvenega in združnega življenja na vasi.

Ta učna snov ima torej le namen poglobiti splošno izobrazbo in dvigniti srčno kulturo ljudstva. Snov je predvsem vzgojna in se precej naslanja na našrt danske ljudske visoke šole. — Strokovni pouk se v primerni obliki daje le tam, kjer je strokovno usposobljen učitelj. Kmet. nadaljevalne šole imajo torej v glavnem nalogo pripraviti tla za delovanje strokovnjakov in navajati mladino k razumevanju strokovnega časopisa, knjig in predavanj.

Vendar ne gre, da pri nas enostavno posnemamo nemško nadaljevalno šolstvo, da posnemamo St. Martin pri Grazu, kajti miselnost nemškega kmeta se v mnogem razlikuje od slovenske miselnosti.

Naš kmet je bister, misli elementarno in pa stvarno ter je računar, avstrijski kmet je sanjiv in konservativen ter misli predvsem čustveno. V samostanu Tanzenberg na Koroškem obstoja h. pr. že peto leto ljudska visoka šola, v kateri se razpravlja predvsem o domoznanstvu, o zgodovini in o lep-slovju ter se goji poglobljene splošne izobrazbe in družabne omike. Matrikateri kmetički mladenič žrtvuje svoj težko prislužen tisočak za obisk te šole. Našo mladino bi kaj težko bilo navdušiti za navedeni navidezno nestvarni učni našrt. Radi tega je tudi predvsem pravilno, ako naše kmetijske nadaljevalne šole obravnavajo le stvarna gospodarska vprašanja — naravno v primerni obliki.

Ne gre omalovaljevati tega šolstva, kajti ono je vevaležen faktor pri povzdigi splošne gospodar-ske izobrazbe. Iz lastne skušnje na Stajerskem vem v koliko uspešneje je bilo kako strokovno predavanje ali gospodarska akcija v kraju, v katerem je deloval za ljudski blagor vnet učitelj. Na koga naj se naslanja strokovnjak pri svojem delovanju v zaostalejših občinah, v katerih ni niti absolventov kmetijskih šol? Na duhovnika in učitelja. Prevzi-šeni poklic duhovnika, da bi se le ta angažiral za razna strogo gospodarska vprašanja — ostane torej le učitelj. In ako smo stvarni, moramo priznati, da je razmah posameznih gospodarskih panog na Stajerskem (sadijarstvo, hmeljarstvo itd.) pripisovati v prvi vrsti požrtvovalnemu učiteljstvu. Kdo na Stajerskem ne pozna za sadijski pokret toliko zaslužnega in priljubljenega učitelja, obl. poslanca G. M. Levstika, v Zg. Savinski dolini g. Praprotnika, v Slovenjgradu g. Vrečka, v Mežki dolini g. Moč-nika itd.?

Ako je del učiteljstva zgubil zadnja leta stik z ljudstvom, vlad tega vendar ne smemo obojati splošno. Ustanovljajmo kmet. nadaljevalne šole, v katerih bodo imeli učitelji v oddaljenih vaseh neko torišče za udejstvovanje — v svojo korist in v blagor našega kmetičkega ljudstva.

Nagrade za pouk v teh šolah so le majhna odškodnina za požrtvovalno prizadevanje in za službovanje v od kulturnih središč večinoma prav od-aljenih krajih.

Navajam tu še pomembno izjavo staroste našega gorenjskega kmetijstva, gosp. poslanca Jana: »Kmet. nad. šola je za splošno širjenje gospodarske naosrabe uspešneje in važnejše sredstvo, ko redna kmetijska šola.«

Narodna banka v letu 1928

Zadnji izkaz Narodne banke za 31. dec. 1928 izkazuje naslednje postavke (vse v milj. Din): v oklepajih razlika napram izkazu z dne 22. dec. 1928):

Aktiva: zlato 91, srebro 175, tuje valute 0.3, depoziti 250.3, skupaj 359.1 (+ 15.7); posojila: me-nična 1470.5, lombardna 253.8, skupaj 1724.3 (44.2); račun kromskih bankovcev 1107.4, račun začasne zamenjave 227.8, državni dolg 2966.4, vrednost do-men 2138.6, saldo raznih računov 794.6 (+ 370.4); pasiva: Kapital 30.0, rezerve 11.2, bankovci 5528.2 (+ 185.5), drž. terjatve 367.8, (+ 29.0), obveznosti: žiro 493.2, razni računi 318.3, skupaj 811.5 (+ 140.8); domene 2138.6, azija 83.1.

Iz kazka je razvidna večja obremenitev banke k ultimu, ki je prišla do izraza v povečanju posojil za 44.2milij. Din; na drugi strani pa so se tuja dobroimetja pri banki povečala za 140.8, državna pa za 29 milj. Din. V tem izkazu je vnešena tudi že prva tranša švedskega posojila; devizni zaklad se je povečal (saldo raznih računov) za 370.4 milj. Din. Da je radi večjih zahtev do banke narastel obtok bankovcev za 185.5 milj, je razumljivo k ultimu.

V ilustracijo navajamo glavne postavke iz banč-nih izkazov v zadnjih 5 letih:

	kov. podl.	posojila	dev. zakl.
31. dec. 1924	474.4	1495.0	603.8
31. dec. 1925	460.1	1371.2	754.8
31. dec. 1926	438.8	1481.1	574.4
31. dec. 1927	452.7	1683.1	946.2
31. dec. 1928	359.1	1724.3	794.6
	bankovci	obveznosti	drž. terj.
31. dec. 1924	6001.5	629.6	368.0
31. dec. 1925	6062.7	491.1	388.1
31. dec. 1926	5811.8	585.4	388.2
31. dec. 1927	5743.4	1086.6	466.2
31. dec. 1928	5528.2	811.5	367.8

Iz kazazov v letu 1928. je bilo razvidno, da je Narodna banka zelo veliko dala za vzdrževanje dinarskega tečaja. Saj se je njen devizni zaklad lani zlasti proti koncu leta izredno zmanjšal. Dne 22. dec. je padel na ca. 400 milj. Din, s švedskim posojilom se je ponovno povečal, tako da razpo-lega za 1929 z znatnejšimi vsotami, ki se bodo še spopolnile, oz. povečale z drugo tranšo.

Iz naraščanja posojil je razvidno, da postaja Narodna banka važnejši faktor na denarnem trgu:

zlasti je začela v večji meri gojiti lombardna po-sojila. Likvidnost denarnega trga, ki je bila zapa-žena koncem 1927 pri velikih dobroimetjih pri Narodni banki (1.086.6 milj. Din), se je 1928 zmanjšala in so dobroimetja pri banki znašala samo še 811.5 milj. Din, vendar pa še vedno več kakor prejšnja leta.

PRODUKCIJA PREMOGA V SEPTEMBRU 1928.

V sept. 1928 je znašala v celi državi produk-cija premoga 409.000 ton (septembra 1927 419.000 ton, avgusta 1928 418.000 ton). Da produkcija v septembru ni bila večja, je pripisovati pomanj-kanju vagonov v nekaterih pokrajinah, kar je ovi-ralo premogovno industrijo v izrabi cele kapaci-tete, solčno pa so bila naročila zadovoljiva.

Skupno je v prvih 9 mesecih 1928 znašala produkcija premoga v celi državi 3.847.000 ton (v prvih 9 mesecih 1927 3.858.000 ton), od tega od-pade na Slovenijo 1817.000 ton (1.861.000 ton), torej v prvih 9 mesecih 1928 35.8 odstot., v prvih 9 mesecih 1927 pa že 40.7 odstot. Nazadovanje od-slojnega deleža produkcije Slovenije je pripisovati konfliktom TPD z drž. žel. v aprilu in pomanj-kanju vagonov v septembru, kar je prducicijo v Sloveniji napram 1927 znižalo.

GOZDARSKO-LOVSKA RAZSTAVA.

V Ljubljani se pripravlja prireditel gozdar-sko-lovske razstave ob priliki jezenske prireditve ljubljanske veleposoja 1. 1929.

Gozdarska razstava naj bi pokazala sedanje stanje našega gozdnega gospodarstva in bi bila tudi velikega vzgojnega pomena. Podobno velj-a za lovske razstave.

Gozdarska razstava bi obsegala te-le oddelke: Vloza gozd-v, vrste dreves in grmovja, vzgoja gozda, gozdni pridelki, oglarjenje, merjenje lesa za tehnično porabo in drv. spravljanje lesa, gozdno varstvo, varstvo prirode, ureditev gozdnega gospo-darstva, lesna industrija, hudourniki, agrarne ope-racije, literatura itd.

Za lovske razstave je sestavilo program Slo-vensko lovske društvo; pokazalo bo pomen lov-sva v narodnem gospodarstvu, vrste koristne div-jadi ter škodljivih živali, gojitev koristne divja-čine, zaščito rednih živali, kinologijo, lovske or-ganizacije, pripomočke pri lovu ter lovske trofeje. Vršilo se bo tudi ocenjevanje in premovanje tro-fej.

Borza

Ljubljana, 8. jan. 1929.

DENAR

Tudi danes Narodna banka radi pravoslavnih praznikov ni intervenirala na borzah. V Ljubljani je bil promet večji kakor včeraj; največ prometa je bilo v devizah London, Curih in Newyork. Edini tečaji Berlina, Londona in Trsta so se uvrstili, drugi pa so ostali neizpremenjeni.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

8. januarja 1929.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 7. l.
Amsterdam	—	—	—	—
Berlin	1353.50	1356.5	1355.—	1354.75
Bruselj	—	—	—	—
Budimpešta	—	—	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	799.60	802.60	801.10	801.10
London	275.68	276.48	276.08	276.04
Newyork	56.70	56.90	56.80	56.80
Pariz	—	—	—	—
Praga	168.50	168.55	—	—
Trst	297.—	299.—	298.—	297.90

Zagreb. Amsterdam 2285 bl. Berlin 1352.50—1355.50, Budimpešta 990.50—993.50, Curih 1094.10 1097.10, Dunaj 799.60—802.60, London 275.68—276.48, Newyork 56.68—56.88, Pariz 221.46—223.46, Praga 168.15—168.95, Trst 296.87—298.87.

Belgrad. Radi praznika borza ni poslovala. Curih. Belgrad 9. 1275, Berlin 123.53, Budim-pešta 90.55, Bukarešt 3.13, London 25.19, New-york 519.50, Pariz 20.805, Praga 15.375, Trst 27.19, Sofija 3.75, Varšava 58.28, Madrid 84.75.

Trst. Zagreb 33.57—33.59, London 92.60 do 92.65, Pariz 74.65—74.75, Newyork 19.05, Curih 367.50—367.90.

Dunaj. Belgrad 12.49%; dinar 12.445.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Pradediona 920 den., Kred. zavod 175 den., Vevče 114 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den.

Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda ar. 442.50, kasa 443.50—444.50, termini: 2. 417—418, 7 odst. inv. pos. 85

Sveta življenje in vrvenje

Bleriot o bodočnosti zračnega prometa

Eden prvih francoskih letalcev Louis Bleriot je podal v intervjuju nekaj zanimivih izjav o dosedanjem in bodočem razvoju letalstva. Med drugim je rekel:

L. 1907. so bili prvi poleti. Prvi polet je izvršil Santos Dumont, dasi je letel samo par sto metrov in to dokaj nizko. Istega leta se je slednjič dvignil tudi moj stroj (modernejši potniški aeroplani Junkerjevih tovarn, s katerim je Lindbergh preletel Atlantik, se razlikuje od mojega samo po materialu). V začetku prihodnjega leta je izvršil Farman prvi krožni po-

let, dolg nekaj kilometrov, na Voisinovem dvokrovniku. Poslej se je razvijalo letalstvo z orjaškimi koraki. L. 1908. sem na letalskih tekmah v Douai prekosil smelega Brégueta in dosegel rekord v 77 minutnem poletu. Zaradi okvare na motorju se mi je zljil na nogo vrel bencin. V svoji težnji po rekordu pa na to nisem pazil in ko sem pristal, sem imel tri centimetre globoko rano. Moral sem v bolnico, kjer sem ostal pol leta.

Ko sem ozdravil, sem izvršil še nekaj poletov, katerih najdaljši je trajal 40 minut. Brzina prvih letal, opremljenih z motorji 20 konjskih sil, je znašala največ 60 km na uro — Wright je letal še s 50 ks. S to brzino sem kot prvi preletel Rokavski preliv; moja so-tekmeča sta bila Delambert z Wrightovim letalom in Latham z Antoinetovim tipom. Naslednje leto sem izvršil več poletov v srednjo in vzhodno Evropo in došel do Carigrada. Tedaj se je začela zanimati za letalstvo že celokupna javnost.

V klasični deželi letalstva Franciji je razvoj žal ovrla vlada, ki je pod izgovorom, da se zagotovi javna varnost, določila, kakšni tipi letal se smejo graditi. V začetku sem vsled nesrečnih slučajev izgubil nekoliko aparatov — stroj, s katerim sem preletel Kanal, je bil deveti. Ne samo v Franciji, marveč tudi po drugih deželah se je izkazal enokrovnik kot boljši nego dvokrovnik. Francija je vsled pretirane opreznosti svojih vojaških inženjerjev, ki so mislili, da stvar bolje razumejo nego iznajditelji sami, v konstrukciji aeroplanov žal zaostala.

Bodočnosti po mojem mnenju nimajo ne vojaški ne sportni, marveč trgovski in potniški aeroplani. Mislim, da aviatike nikakor ne gre vsporejati z avtomobilizmom; preje še s prekoceansko plovo. Ne verjamem, da bi letalo kdaj postalo tako popularno, da bi imel vsak deveti človek svoj aparat, kakor velja to

za avtomobil. Avtomobil izlaska zadovolji sportne in potniške zahteve posameznika. Aeroplan je pa odvisen od vetra in sploh od vremena; in naj se tudi doseže popolna varnost poleta, vendar polet v dežju in vetru nikoli ne bo spadal med prijetne užitke.

Razvoj letalstva bo napredoval vspešno z gradbo velikih aparatov in s povečanjem akcijskega radija, tako da bo mogoče v eni noči preleteti 2000 do 3000 km. Mislim, da je tehnično mogoče konstruirati do 50 ton težke stroje, dočim so stroji, ki so se uporabljali doslej, težki komaj 13 ton. S takimi stroji bo mogoče uresničiti idejo rednega potniškega prometa preko oceanov.

Po mojem mnenju so aeroplani za prekoceansko vožnjo primernejši nego hidroplani. Hidroplani so pretežki, a na morju izročeni valovom na milost in nemilost. Konstruiral sem model aeroplana, ki ima namesto normalnega trupa popolnoma varno zaprt motorni čoln, ki more v slučaju potrebe sprejeti moštvo in potnike, ki so inače nameščeni v kabinah na nosilnih ploskvah. Če se tak motor opremi s štirimi motorji, vsak po 700 konjskih sil, ki se bodo mogli popravljati tudi med letom, potem bodo nesreče v zračnem prometu omejene na redke slučaje. Moj model je patentiran v Franciji in Združenih državah; da se še ne gradi, je vzrok edino prepoved, ki v Franciji zabranjuje gradbo drugih aeroplanov nego vojaških.

V bodočnost vodljivih zrakoplovov ne verujem posebno; preveč so odvisni od vremenskih razmer. Bodočnost pripada letalu.

Sporazum med Bolivijo in Paragvajem. Člani mirovne komisije, ki so sklenili in podpisali sporazum in s tem preprečili vojno, so (od leve na desno): Foster, zastopnik republike Čile; Ameral, braziljski poslanik v Washingtonu; peruanski poslanik Murtua; bivši severnoameriški državljnik Hughes; kubanski poslanik Ferrara; v ozadju stojita tolmača Boal in Cohen.

Iz življenja Nikolaja Nikolajeviča

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič, ki je te dni umrl v Franciji, je bil iz notranjega poklica vojak. Prve vojne se je udeležil pod poveljstvom svojega očeta leta 1877 proti Turkom. V svetovni vojni je imel najprej vrhovno poveljstvo, po katastrofalnem porazu pri Gorlicah leta 1915 ga je pa car poslal na Kavkaz kot podkralja. Nekaj časa mu je bila tu sreča mila ter je osvojil Trapezunt, Erzerum in Erzincan, nato pa so boji zastali. Ob prevratu so ga boljševiki na Krimu ujeli in zaprli, a posrečilo se mu je uiti v Nemčijo in potem v Francijo. Od tu je vodil potem vsersko gibanje kot pretendent na carski prestol; vendar je imel tekmeča v osebi velikega kneza Cirila.

Oženjen je bil Nikolaj Nikolajevič s črnogorsko princezino Anasazijo, ki se je ločila od svojega prvega moža vojvode Leuch-

tenberga, da je mogla poročiti že priletnega velikega kneza. Nikolaj Nikolajevič je bil izredno visoke rasti in do sive starosti čil in krepak.

Strupeni plini in kužni bacili kot vojna sredstva

Te dni se vrši v Frankfurtu ob Meni »mednarodni ženski kongres za mir in svobodo«. Kot govorniki nastopajo vojaški strokovnjaki, znanstveniki in zdravniki oziroma zdravnice. Na kongresu so zastopane Češkoslovaška, Avstrija, Nemčija, Francija, Anglija, Holandska, Belgija, Švica in Združene države; Jugoslavija ni zastopana. Dr. Levin, Nestler in drugi

govorniki so naglašali, da je vojna s strupenimi plini strahopeten zločin proti brezbrambnemu prebivalstvu: ženam, otrokom in starcem. Znanstveniki bi se morali upreti vsakemu sodelovanju v take nečloveške svrhe; mladini bi se moralo pojasniti, kako sramotno je tako vojevanje. — Bivši ruski general Kontowski, ki je v svetovni vojni deloval pri ruski centrali za zaščito pred plini, je opozoril, da proti strupenim plinom ni nobenega zanesljivega varnostnega sredstva. Holanec De Ligt je govoril o nevarnosti, da se bodo v prihodnji vojni uporabljala bakteriološka vojna sredstva — kužni bacili... To se je zgodilo že v svetovni vojni in bi bila uporaba čez vse mere usodna, ako se vojna še ne bi bila končala. Günter Reimann je pokazal na kapkalem kemične industrije, ki skrito pripravlja vojno zgolj iz dobičkarstva. Strupeni plini bodo igrali veliko vlogo tudi v vsaki bodoči meščanski vojni. Švedski stotnik Brunsborg pa je opozoril na drugega činitelja, ki vedno ogroža mir iz poklica: velike stalne armade z domišljavim, omejenim, nesocialno usmerjenim častništvom. Orožna in kemična industrija bi morali postati povsodi državni monopol; uvesti bi se morala mednarodna kontrola nad vsakršnim oboroževanjem, ki naj bi se začelo povsodi temeljito omejevat, kakor dela Švedska od leta 1925. Zdravnica dr. Budzinska-Tylicka je opisala strašne učinke strupenih plinov na človeški organizem, o čemer se je prepirala v svojem vojnem lazaretu, kjer je bilo mogoče rešiti komaj 10 odstotkov zastrupljenih oseb. Zahtevala je odpravo kemične in bakteriološke vojne in naglašala, da je za znanost sramotno, ako s svojimi pridobitvami služi uničevanju človešva.

O, predpust, ti čas...

Neki dunajski list kramlja o vprašanju, kaj pričakujejo različni ljudje od predpustnih prireditev. Mož lepe žene pripoveduje: »Pravkar sem imel zakonski pogovor s svojo ženo o letošnjih predpustnih prireditvah; čisto izčrpan sem. Proti svoji ženi nočem ničesar takega reči, kar bi mogla zvedeti. Celo vrsto prednosti ima, ki meni vsekakor niso znane, toda eno veliko napako: lepa je, in kar je huje — dopada. Kot oficielo lepa žena mora biti

Morska poplava na zapadnem Japonskem. Naša slika nam kaže preplavljeno kopališče na glavnem otoku Hondo.

seveda povsodi zraven, kjer je morejo manj lepe in slabše oblečene žene natančno in zagrenjeno opazovati. Ne preseneča me, da ima dalekosežne predpustne načrte, le žal, da ima pri tem v mislih predvsem veliko maskarado. Sanja o tem, da bi se v loži prve vrste tako dolgo kazala, da bi njenim prijateljicam v parketu postalo slabo. Toda ta plemenita zabava bi me stala 900 šilingov. Razen tega bi moral kupiti deset vstopnic po 50 šilingov; potem bi se loža napolnila z meni docela neznanimi častilci moje žene. Za pospeševanje takega tujškega prometa se lepo zahvalim. Kako se namerava moja žena obleči — to se pravi sleči, mi še ni znano. Njene obleke se dele v dve vrsti: v tiste, ki jih že ima in te imenuje cunje, in v tiste, ki bi jih še rada imela, in te imenuje svoje sanje. Tem sanjam jaz seveda z vso zgovornostjo ugovarjam, in niti ne zastoj, kajti vražje bodo brez dvoma zame drage. Seveda moram računati s svilo, brokatom in tilom, predvsem pa s — kreditom.

V dveh treh vrstah

Kotera v Indiji. V zadnjih štirih mesecih je obolelo v Indiji za koleru 14.000 oseb; od tega je umrlo 8000 oseb. Po nekaterih krajih nastajajo zaradi epidemije velike gospodarske težkote.

Nova epidemija se pojavlja na Španskem. Doslej je bilo 13 smrtnih slučajev. Bolezen je podobna hripi ali legarju.

Svetinje za rešitev življenja je podelilo prusko državno ministrstvo celi vrsti oseb; med temi je pet srednješolcev.

12.000 oseb je umrlo za influenco v Združenih državah v zadnjih devetih tednih.

Berlinske zločinske organizacije »Immer-treue« in druge bo policija razpustila.

Šestkraten detomorilec. Nekega posestnika v St. Brieu na Francoskem so zaprli, ker je na sumu, da je umoril svojo ženo. Na zaslišanju je priznal, da je umoril šest svojih otrok takoj po rojstvu ter jih pokopal na vrtu.

Silovit snežni vihar je divjal v Združenih državah. 14 oseb je izgubilo življenje.

*

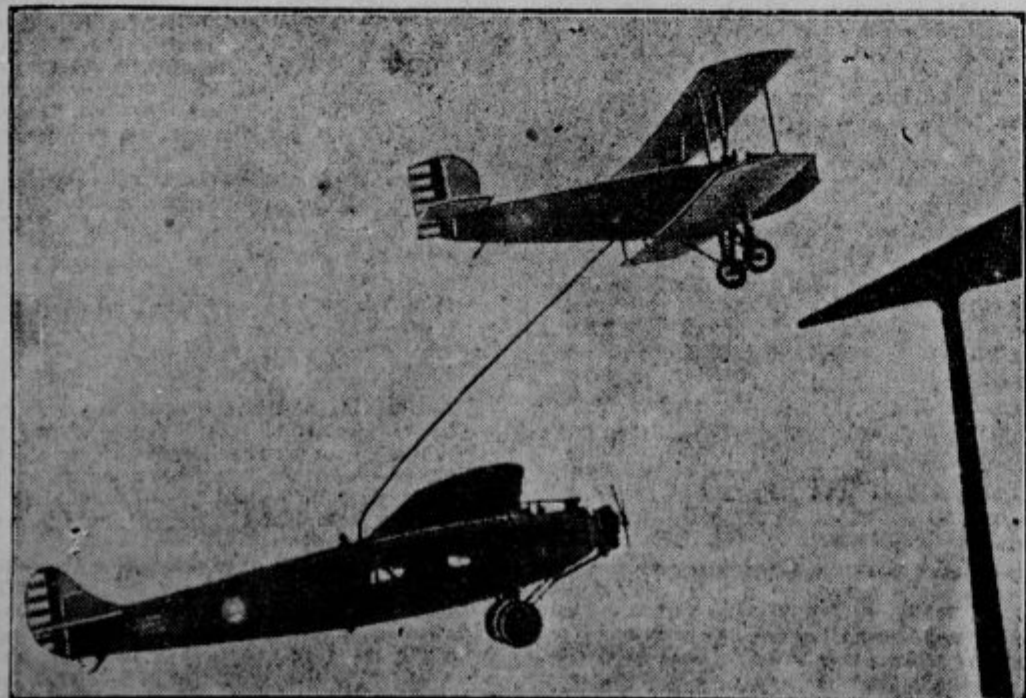
Krivo umevanje. Kmetica: »Tisti gospodski turist, ki spi zgoraj, ima še v čevljih svoje ime.« — Kmet pogleda nateznik pri čevlju in bere: »Lovro Zupan, čevljar v Ljubljani.« — Kmetica: »Viš ga lumpa! Meni je pa rekel, da je grof!«

Prednosti samstva. »Kako prav si imel, bratec, da si ostal samec! Delati moreš, kar hočeš: moreš se ustreliti, obesiti, vtopiti — z eno besedo, sam svoj gospod si!«

Zaljubljen zobozdravnik. Pacijentka, ki ji je zobozdravnik izpulil zob: »Ahohuhjoj, gospod doktor, kako dolgo je to trajalo!« — Zobozdravnik: »Moja ljuba gospodična — nisem se mogel odtrgati od tako krasnih ust!«

Tancred Martel, francoski pisatelj, ki so ga našli te dni v revnem mansardnem stanovanju v Parizu zmruženega. Martel je ležal v popolnoma praznem prostoru, na golih, segnitih deskah. V podstrešni luknji niso našli prav ničesar, v kar bi bili mogli zaviti mrtlica.

Pojinec z bencinom v zraku. Ameriško vojni letalo »Question Mark«, ki je že od novega leta v zraku, dopolnjuje svoje kurivo v zraku s pomočjo posebnih letal, ki mu donesajo bencin. Pomožno letalo se spusti 5—6 metrov nad prvo letalo in nato po cevi preteče bencin; hrano spuščajo po vrvi. Na ta način so omogočeni tudi najdaljši poleti.

Za duha in srce

Znamenita slovanska knjižnica v Parizu

Drugi, kakor vedno krasno opremljeni letnik pariškega ruskega bibliofilskega društva (Vremennik obščestva družaj ruskoj knigi) prinaša zanimivo razpravo Jak. Polonskega »Knjižničarstvo ruskih jezuitov«. Podaja zgodovinski pregled razvoja ene izmed najdragocenejših književnih zbirk, katere je in bo igrala veliko vlogo pri proučevanju vzhodnega verstva.

V prvi polovici pretečenega stoletja, okoli leta 1840, je razburil ugledno pariško javnost nenavadni korak mladega ruskega diplomata. Osemindvajsetletni tajnik ruskega poslanstva knez Ivan Gagarin je zapustil službo, prestopil v katolištvo in postal jezuit. Novi konvertit je igral odlično vlogo med vodilnimi sloji ruskega razumnštva. Znanca pesnika Puškin in Zukovski, odgojitelj bodočega carja Aleksandra II., vsi slovanofili: Samarin, Aksakov, Kirejevski, utemeljitelj zapadne struje ruske Caadajev in dr. so mu bili osebni prijatelji. Kot 19-letni ataše poslanstva v Monakovi je odkril Gagarin pesnika v svojem tovarišu Tjutčevu, rešil njegova dela, za katere se ni pobrigal avtor sam, jih poslal v svrhu objave Puškinu in tako ohranil ruski književnosti njenega najboljšega filozofskega lirika. Bil je tudi Schellingov dobri znanec in se veliko zanimal za slavistiko ter filozofijo, dokler ga ni poklical Bog na drugo pot. Spreobrnjen se je pod vplivom Caadajeva. Istotako so pridobili jezuiti v istih letih več drugih odličnih konvertitov: kneza Golicina, Katarino Tolstaja, grofa Rostopčina, kneza Odojevskega in dr. V Parizu je potem objavil Gagarin, že kot jezuit, prvič, na Ruskem prepovedana dela Caadajeva (1862).

Globoko navdušen za spreobrnjenje Rusije je smatral Gagarin za potrebno prirediti smoteno proučevanje Rusije in slovanstva na zapadu. Tako je prišel na misel, da ustanovi v Parizu rusko zgodovinsko, arheološko in filozofsko knjižnico. Leta 1855 mu je slednjič podelili jezuitski red dovoljenje za otvoritev »Slovanske knjižnice«, ki bi naj zbrala gradivo za slovansko, posebno rusko zgodovino. V to svrhu je takoj žrtvoval lastno dragoceno zbirko, kjer je med drugim imel vse redke, v Supraslju natisnjene staroverske izdaje. Njegova sodelnica sta bila dva druga jezuita: Evg. Balabin, šolski delavec, ki je poklonil veliko knjižnico svojega brata, ruskega poslanika na Dunaju, in učeni filolog Iv. Martinov, Jagičev redni dopisnik, ki je leta 1858 natisnil redki seznam Les manuscrits slaves de la Bibliothèque Imperiale à Paris ter bil več let posvetoval pri Vatikanu. Gagarin bi rad poštoval v domovino, da spopolni svoje zbirke, a vlada mu je vedno odklonila potno dovoljenje. Zato je zbral več sodelnikov in z velikim uspehom izdal do L. 1867 »Etudes de théologie, de philosophie et d'histoire« ter v rusčini »Kirilo-metodijevske zbornike«.

Slednjič L. 1877 je postal po povratku iz Rusije ravnatelj pariške knjižnice znani zgodovinar p. l. Pierling S. J. Vodil jo je 45 let in pridobil številne dragocene knjige. Toda vlada je preganjala knjižnico: petkrat se je morala seliti in slednjič so jo leta 1880 uradno zaplenili. V tem težkem času je preminil tudi Gagarin, ki je vedno skrbel za svojo ustanovo. Po dolgem prizadevanju se je posrečilo p. Pierlingu doseči ponovno otvoritev vedno večje knjižnice vsaj za ozki krog odbornikov. Ostal je med tem sam, ker sta šla Martinov in Balabin v pokoj ter L. 1893 oz. 1894 umrli. A L. 1901 je izšel novi Waldeck-Rousseaujev zakon proti verskim kongregacijam, in knjižnica je prišla zopet v največjo nevarnost. V svoje knjige zaljubljeni p. Pierling je moral pobegniti iz Francije. Knjižnico se sprejeli pod krov znani jezuiti-bolandiisti v Bruslju. Tam je ostala 20 let, in istotam je preminil aredi neumornega znanstvenega delovanja leta 1922 kot 80-letni stari p. Pierling sam. Vatikan je sklenil knjižnico vrniti v Pariz, in se zdaj nahaja v istih prostorih nek. jezuitskega kolegija v ulici Sévres, kjer jo je pred 75 leti otvoril Gagarin.

Pred svetovno vojno je dobivala knjižnica redno vse izdaje ruskih univerz in znanstvenih društev. Car Nikolaj II. je na prošnjo znanega zgodovinarja vel. kneza Nikolaja Mihajloviča, prijatelja knjižnice,

podaril zdaj jako redko Zbirko ruskih zakonov s posebnim znakom: Ex dono S. M. Imperatoris Nicolai II. Edina po popolnosti je zbirka gradiva o Laždimitriju, katero je zbral p. Pierling. Tudi ruski časopisi so zastopani boljše kakor v pariški nacionalni knjižnici in celo londonskem Britskem muzeju. Po vojni je bilo težko dobiti ruske knjige, in so se pričele redne pošiljave šele L. 1922 na prizadevanje sedanjega ravnatelja, znanega pisatelja abbeja Rouette de Journellesa. Zdaj šteje knjižnica do 20 tisoč zvezkov. Večina, kakih 80%, je ruskega izvora. Posebno bogato so zastopani sledeči oddelki: bibliografija, genealogija, zgodovina in arheologija, filozofija in teologija, inozemske knjige o Rusiji, balkanske in slovanske države, balistične države. Priporočamo zdaj malo obiskano knjižnico našim raziskovalcem, ker vsebuje veliko nad vse redkih in starih izdaj, ki se ne dobijo nikjer drugod. Za rusko kulturno zgodovino ima posebno vrednost še arhiv Slovanske knjižnice, ki vsebuje do zdaj neobjavljene Gagarinove dnevnike ter pisma Schellinga, Turgenjeva, Leskova, Caadajeva, Kirejevskega in dr. Dr. N. Preobraženski.

Josip Dobrovsky

je bil rojen 1758 v Gornjem mestu na Moravskem in je umrl 6. febr. 1829 v Brnu. Preteklo nedeljo smo tedaj praznovali 200-letnico njegove smrti. L. 1772 je Dobrovsky stopil v jezuitski red. Do

brovsky, ki je v svrhu proučevanja slovanskih rokopisov in starin prepotoval Češko, Nemčijo, Švedsko in Rusijo, je postal utemeljitelj moderne slavistike ter početnik češkega narodnega preporoda kakor tudi literature. Dobrovsky je ob enem klasik češkega zgodovinarstva po svojih »Kritičnih poizkusih očistiti češko zgodovino od poznejših izmišljotin. Po svojem vplivu, oziroma vplivu svojih del tudi na početnike slovenske in jugoslovanske narodne renesanse in literature si je postavil večji spomenik tudi v naši narodni kulturi. Pisal pa je skoro izključno v nemškem in latinskem jeziku. Njegovo najvažnejše delo so »Institutiones linguae slavicae 1822.«

G. E. Lessing

Gotthold Ephraim Lessing je bil rojen dne 22. januarja 1729 v Kamencu v Zgornjih Lužicah in je slovanski pokolenja (Lesnik). Ta mesec se tedaj praznuje 200-letnica njegovega rojstva. Umrl je kot knjižničar L. 1781. Lessing je otrok takozvane prosvetilske dobe in je kot tak napisal znano dramo »Nathan der Weise«, v kateri propoveduje deizem, svobodomiselnost in versko toleranco v smislu liberalizma; krščanstvo je kot nacionalist popolnoma napačno umeval. Tudi kot tvorni pesnik ni bil velik, pač pa se mu je v »Minni Barnhelm« posrečila naj-

boljša nemška veseliga, ker je L. umel z ostrim razumom dojeti in plastično predočiti duha časa. Bil je tudi mojster forme in umetniške zgradbe, kar se pozna zlasti v žalostni »Emilia Galotti«, ki je

obenam načela socialno problematiko takratne dobe. Najboljše je L. kot kritik in je v tem oziru naravnost odprl pot v novo dobo; kot kritik je imel velik vpliv tudi na nas. Tudi pretekla nemška šolska izobrazba vseh naših pokolenj nam je posredovala umetniške estetske vrednote v prvi vrsti po Lessingu. Važno je tudi, da je po Nemcih vsem pod njihovim kulturnim vplivom stoječim narodom posredoval Shakespearea. Lessing je med drugim postavil formulo: »Tendenčna poučnost naj se omeji na basen, sicer pa je poezija sama sebi namen.«

Drobiž

V Splitu se je otvorila kolektivna razstava del dalmatinskega slikarja Cika Bonaci. Večinoma slika morje. Kritika ga označuje kot enega naših najboljših marinistov. — S podporo zagrebške Jugoslovanske akademije je izšla knjiga »Spoznaja i spoznajna teorija« dr. Pavla Vuka-Pavlovića. — V Ulrikovem salonu v Zagrebu je prof. Tomislav Krizman izložil svoje portrete v ogliju in krajono. Krizman ni samo dober risar, ampak daje svojim portretnim ribam tudi dušo in idejo. — V Biblioteki nar. univerziteti v Belgradu je izšla knjiga »Postanak i značaj Dušanova zakonika (4 Din)«. — V Zagrebu gostuje 22. in 23. t. m. v gledališču na trgu kralja Aleksandra sloviti ruski igralec Vladimir Gajdarov in njegova žena Olga Gzovskaja v »Živem mrliču« Tolstega.

Seznam

izžrebanih števil
Izločnice »Katoliškega prosvetnega društva« v Sv. Petru pod Sv. Gorami, izžrebanih 30. decembra 1928.

Srečka, ki je zadela, se mora do vstetega 21. dne po žrebanju neposredovno vrniti loterijskemu odboru, ki bode dobitke nabavil in zadal v roku dveh mesecev po žrebanju. Zraven vrnjene srečke je potrebno poslati potrdilo, da je srečka plačana (odrezek poštne položnice), oziroma je treba navesti, od koga se je srečka kupila, da se bo ugotovilo, je li srečka plačana. Za pismeni odgovor je priložiti znamko za 1 dinar.

Zadnji dan za dviganje dobitkov je 1. 3. 1929. Kdor se do 20. januarja ne javi s srečko, ki je zadela, izgubi pravico do dobitka.

Glavni dobitki.

1. F. 36.778, 2. G. 23.001, 3. F. 46.092, 4. G. 37.223, 5. H. 37.778, 6. F. 48.743, 7. E. 25.461, 8. G. 19.176, 9. G. 30.802, 10. G. 14.730, 11. G. 7.772, 12. F. 17.378, 13. E. 42.454, 14. G. 40.925.

5 dobitkov v vrednosti po 50 Din.

E. 10.083, G. 48.257, H. 33.735, E. 19.188, H. 14.917.

5 dobitkov v vrednosti po 30 Din.

H. 13.322, H. 44.226, H. 20.136, H. 49.247, H. 18.937.

10 dobitkov v vrednosti po 20 Din.

F. 13.812, G. 13.353, H. 43.929, H. 27.001, H. 17.072, G. 41.864, G. 47.518, H. 8.639, E. 4.328, H. 17.882.

516 dobitkov v vrednosti po 10 Din.

Serijska A.

43.345, 21.001, 1.388.

Serijska B.

13.571, 45.843, 20.675.

Serijska C.

31.078, 26.902, 24.501, 44.154, 38.922, 12.311, 45.456.

Serijska D.

443, 26.360, 6.131, 32.611, 6.182, 35.683, 5.199, 22.781, 39.293, 35.569, 27.181, 32.103, 35.894, 17.272, 39.003, 35.429, 17.552, 32.520, 17.980, 42.503, 44.802, 10.336, 29.948, 5.218, 36.821, 30.948, 39.156, 38.145, 8.368, 27.062, 27.701, 20.329.

Serijska E.

2.085, 21.445, 1.759, 36.645, 36.642, 42.628, 19.799, 22.160, 26.087, 8.224, 4.243, 28.814, 40.774, 19.468, 4.242, 15.031, 28.993, 15.868, 43.822, 25.861, 29.703, 28.163, 20.815, 23.763, 23.758, 15.708, 13.742, 21.704, 44.541, 28.808, 35.726, 40.729, 40.727, 26.800, 26.382, 16. 477, 26.189, 26.768, 24.709, 4.036, 26.221, 41.267, 7.502, 48.322.

Serijska G.

44.020, 33.817, 29.385, 39.918, 9.198, 28.788, 39.816, 42.402, 12.758, 18.092, 20.263, 14.645, 5.667, 32.059, 28.612, 15.470, 38.489, 48.647, 21.181, 9.370, 22.964, 36.229, 38.001, 24.907, 14.965, 30.566, 13.185, 12.667, 23.038, 30.299, 18.500, 29.862, 37.132, 6.43, 47.255, 24.499, 407, 43.959, 8.047, 40.206, 23.746, 5.609, 903, 42.127, 34.849, 5.887, 9.110, 21.714, 4.818, 33.778, 47.433, 32.556, 32.981, 48.749, 19.056, 43.101, 18.693, 1.081, 19.815, 2.567, 7.395, 7.392, 7.973, 41.706, 1.472, 30.990, 42.930, 49.089, 34.652, 33.751, 13.200, 39.273, 49.350, 5.910, 49.376, 21.634, 47.462, 37.601, 35.301, 20.344, 14.701, 29.732, 42.846, 40.936, 6.459, 30.432, 8.635, 30.439, 35.537, 18.747, 4.006, 41.851, 32.568, 18.414, 30.667, 36.310, 7.85, 31.817, 49.638, 25.892, 21.303, 47.759, 49.603, 22.783, 1.953, 5.810, 8.158, 21.102, 43.571, 12.874, 18.509, 4.976, 13.217, 44.738, 36.612, 15.493, 35.632, 37.981, 19.284, 3.990, 45.843, 36.339, 32.413, 19.490, 42.814, 17.180, 26.607, 34.534, 20.252, 14.404, 14.406, 36.129, 36.002, 15.859, 9.129, 46.423, 30.614, 29.821, 7.667, 19.035, 34.843.

Serijska F.

35.112, 29.112, 46.444, 20.330, 36.045, 36.046, 12.832, 48.329, 46.057, 43.351, 14.996, 5.338, 29.317, 8.900, 14.808, 5.708, 15.224, 24.275, 15.229, 20.628, 5.522, 5.748, 34.020, 22.026, 42.648, 27.082, 27.777, 40.593, 0.50, 4.745, 14.313, 22.740, 14.126, 11.525, 13.292, 46.959, 13.246, 17.626, 29.443, 48.806, 17.120, 34.326, 24.084, 10. 476, 1.200, 14.771, 46.121, 11.250, 43.064, 11.252, 14.335, 5.169, 2.771, 33.058, 22.287, 24.970, 7.748, 21.678, 22.112, 8.967, 48.823, 15.875, 43.799, 14.871, 21.840, 43.867, 28.127, 34.259, 25.756, 48.335, 13.281, 17.113, 48.975, 4.283, 18.306, 47.956, 17.772, 36.662, 5.824, 13.385, 46.035, 22.072, 9.399, 9.377, 13. 107, 19.901, 18.923, 8.457, 41.229, 13.570, 28.469, 1.328, 46.944, 29.800, 18.080, 41.127, 18.725, 11.125, 49.972, 8.033, 28.340, 31.161, 30.824, 35.219, 45.702, 2.309, 41.111, 10.540, 45.320, 45.076, 3.390, 3.239, 45.072, 17.359, 33.565, 24.198, 9.237, 43.504, 1.656, 6.352, 19.680, 49.800, 6.617, 34.688, 37.630, 6.620.

Serijska H.

18.974, 3.987, 17.731, 13.370, 24.371, 18.978, 40.856, 43.022, 32.159, 7.429, 35.722, 13.622, 3.717, 9.513, 26.360, 26.362, 6.431, 31.708, 49.387, 39.712, 28.066, 13.823, 18.942, 36.482, 14.908, 24.432, 17.910, 28.668, 29.671, 11.967, 13.163, 20.775, 35.962, 19.079, 36.530, 2.944, 861, 18.593, 16.101, 11.116, 49.441, 3.413, 28.453, 40.931, 14.430, 24.702, 30.763, 25.266, 33.641, 17.168, 46.005, 22.899, 2.167, 21.345, 38.127, 41.215, 23.777, 49.580, 23.343, 3.269, 41.940, 40.552, 8.805, 39.880, 28.002, 16.694, 4.211, 5.821, 18.570, 49.614, 34.082, 30.503, 35.703, 2.523, 8.870, 22.927, 13.299, 47.136, 34.400, 13.089, 44.227, 17.966, 30.314, 27.437, 43.871, 47.179, 47.403, 26.175, 48.595, 51.188, 22.936, 33.976, 28.503, 40.434, 24.016, 8.986, 36.816, 13.701, 47.414, 11.421, 2.601, 30.735, 19.996, 11.424, 33.248, 5.534, 2.516, 30.571, 13.329, 13.066, 25.353, 38.730, 12.207, 7.870, 48.852, 2.168, 27.251, 30.669, 35.216, 19.010, 20.353, 32.099, 47.914, 26.172, 26.160, 34.456, 14.339, 40.314, 3.435, 17.371, 21.878, 47.181, 4.839, 43.726, 43.654, 38.396, 21.746, 11.539, 39.703, 28.591, 45.207, 31.569, 6.385, 23.132, 42.450, 28.531, 17.884, 28.102, 12.841, 45.732, 40.933, 25.771, 15.131, 14.354, 7.079, 9.061, 43.637, 22.881, 14.636, 28.036.

DIŠAVE SLON

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

Od te strani so izgibile stene svojo rdečkasto barvo in polagoma postale čokoladnorjave; rastlinstvo vrh planote je postalo manj bujno in stena se je znižala včasih na kakih tristo do štiristo čevljev višine, a vendar nikjer nismo našli kraja, da bi jo lahko naskočili. Nasprotno se je zdelo skalovje še manj dostopno kakor ob našem izhodišču. Posnel sem fotografsko sliko te kamenite pušče, in na njej lahko vidite, kako je ta stena dobesedno navpična.

»Vendar«, sem rekel, ko smo razpravljali o našem položaju, »si mora dežnica kjerkoli napraviti pot navzdol. Vsekakor mora voda zapustiti katerekoli struge v skalovju.«

»Včasih ima naš mladi prijatelj svetle trenutke«, je rekel profesor Challenger in me potipal po rami. »Dež že mora nekam teči.« sem ponovil.

»Naš mladi prijatelj je trdno prepričan o pravilnosti svojih zaključkov. Nasprotuje jim žalibog to dejstvo, da ne kaže skalovje prav nobenih žlebov, kakor smo se o tem prepričali z lastnimi očmi.«

»Kam pa se potem dene dežnica?« nisem odnehal.

»Po mojem mnenju smemo sklepati, da teče voda, če že ne more ven, pač notri.«

»Zdi se mi tako.«

»Menda bo še bolj kakor verjetno, da je nastalo jezero v žrelu nekdanjega ognjenika.« je pripomnil Summerlee. »Kakor se vidi, je ves ta gorski sklad izrečno vulkanskega značaja. Vsekakor mislim, da se nagiba površina planote proti sredini in obstoji tam dokaž obsežna vodna gladina, ter morebiti odteka voda po podzemeljski poti v Jaracačino močvirje.«

»Ali pa uravna dotok dežnice kar izpuhtevanje«, je dodal Challenger, in oba učenjaka sta se zatopila v navadni znanstveni spor, ki je prav tako malo umljiv nam, navadnim ljudem, kakor kitajščina.

Šesti dan smo zaključili potovanje okoli sten in se povrnili k svojemu prvotnemu taborišču poleg samotne štrleče špice. Bili smo potrli, ker nas je vse vestno in natančno raziskovanje samo nedvomno prepričalo, da ni nikjer nobenega kraja, ki bi nudil tudi najpodjetnejšemu človeku možnost, splezati vrh planote. Pot, ki se ga je poslužil in ga s kredo zaznamoval Maple White, pa je postal neporaben.

Kaj nam je preostajalo početi? Naša zaloga živil, ki so jo popolnile naše puške, sicer bi še zadostovala za nekaj časa, toda naposled je moral vendar napočiti dan, ko bi jo bilo potrebno popolnoma obnoviti. Nekoliko mesecev pozneje se je morala pričeti deževna doba, pa bi nas preveč pralo v taborišču pod milim nebom. Skalovje je bilo bolj trdno kakor mramor in smo morali opustiti misel, da bi izklesali stopnice, ker ne bi za to zadostovali pri neverjetni višini stene ne naš čas ne naša sredstva. Ni čuda, če smo prav mrko gledali drug drugega to noč in zlezli pod odeje, ne da bi spregovorili besedo. Spominjam se, da je bil moj zadnji vtis, preden sem zaspal, Challenger, ki je čepel kakor orjaška žaba poleg ognja s podprto debelo glavo in menda zatopljen v nevesele misli, ker sploh ni čul, kako sem mu želel lahko noč.

Toda povsem drugi Challenger nas je pozdravil drugega jutra — ta Challenger je bil vtelešeno zadovoljstvo in čestitanje lastni osebi. Gledal nas je, ko smo se zbrali k zajtrku, tako potuhnjeno skromno, kakor da bi govoril: »Saj vem, da sem zaslužil vašo pohvalo, toda, prosim, nikar ne govorite o tem, da ne bom prišel v zadrego.« Njegova brada se je tresla od navdušenja, izbočil je prsa in vtaknil roko za rob suknje. Na ta način se najbrž včasih gleda v sanjah, če svečano stoji na zdaj praznem podstavku v Trafalgar Squareu in s tem poveča število strašil po londonskih ulicah.

»Heureka!« je zaklical, tako da so se mu zale-

sketali skozi brado zobje. »Gentlemen, lahko mi čestitate in lahko čestitamo drug drugemu. Naloga je rešena.«

»Ali ste našli pot navzgor?«

»Upam, da je tako.«

»Kje pa?«

Namesto odgovora nam je pokazal šilasto skalo na desno od nas.

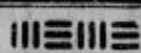
Naši obrazi — vsaj moj — so se nakremžili, ko smo pogledali tja. Naš voditelj je že poprej zagotavljal, da splezamo lahko gori. A med špico in planoto je zijał pošastni prepad.

»Nikoli ne pridemo čez brezno«, sem vzdihnil.

»Zato pa vsaj lahko pridemo do špice«, je odgovoril. »Ko pa bomo gori, vam že pokažem, da še niso izčrpana vsa sredstva, katerih se lahko poslužijo iznajdljivi duh.«

Po zajtrku smo odvezali culo, v katero je spravil naš vodja svojo plezalno opremo. Privlekel je iz nje kolo kakih stoipetdeset čevljev dolgega, jako močnega, a lahkega konopca, dereze, kline in druge pripomočke. Lord John je bil izvežban planinec, in tudi Summerlee je bil odprej vaje napornih plezalnih izletov, tako da sem bil jaz edini novinec med hribolazi; a upal sem, da odtehta moja prožnost in moč nezadostno izkušnost.

Pravzaprav ni bila ta naloga pretežka, čeprav smo imeli trenutke, ko so se mi ježili na glavi lasje. Prva polovica poti je bila prav lahka, višje pa je postajala stena vedno bolj strma in zadnjih petdeset čevljev smo dobesedno viseli v zraku, ker smo se samo oprijemali s prsti rok in nog ozkih polic ter vzboklin. Meni pa tudi Summerleeju se najbrž ne bi posrečilo dospeti na vrh, če ne bi bil prvi gori Challenger (res je bilo čudno videti, kako spretno pleza ta sicer nerodni človek) pa nama vrge konopec, ki ga je ovil okoli samotnega, tam rastočega drevesa. S to pomočjo sva se kmalu povzpela po razorani steni in prišla do ozke, kakih pet in dvajset čevljev velike, s travo porastle ploskve, ki je tvorila vrh samotne špice.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za 31. 2. Din. Vsakogled treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Boljša gospa

išče mesta gospodinjice pri boljši rodbini. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Gospodinja« št. 212.

Službodobe

Za upravitelja dvora (Haushofmeister) se išče prvo vrstna moč, ki razume voditi vse posle, ki so spojeni z racionalnim vodstvom velikega hišnega gospodarstva. Ponudbe z označbo plače naj se pošiljajo pod št. 8 na upravo »Slovenca«.

Hišnika za vilo

v Ljubljani sprejem znoja. Zahteva se tudi oskrbovanje vrtnice in pomoč v gospodinjstvu; nudi se stanovanje, kurjava in razsvetljava. Pogoji: prvo vrstna spravevala ali priporočila. Prednost ima rodbina brez otrok. Predstaviti se v pisarni v Ljubljani - Aleksandrova cesta 2/I, pop. ob 4 ali pisati na upravo »Slov.« pod št. inserata 178.

Gospodinja - kuharica na večje posestvo, okraj Brdo, avtobuspostaja, se sprejme. Dobra priporočila ali spravevala potrebna. — Ponudbe pod »Zanesljiva« upravi Slov. ali predstaviti se v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 2, I. nadst., pisarna.

Dekle

ki bi imela veselje voditi gostilno v okolici Ljublj., ki razpolaga z nekaj tisoč Din gotovine, naj pošlje naslov s sliko, katera se vrne, na upravo Slovenca pod »Gostilna«.

Blagajničarka

večja mešana stroke in kavicje zmožna, se takoj sprejme. — Ponudbe na oglaš. oddel. »Slovenca« pod: »Navedba kavicje«.

Kuharico

za veliko kuhinjo v Ljubljani sprejemmo takoj ali pozneje. — Ponudbe pod šifro »Terezina«.

Pouk

Prikrjovalni tečaj

za pletilje, krojače, šivilje, nešivilje. Pouk tudi za moško, damsko perilo. Učenci, kateri ne morejo osebno k pouku, istega lahko izvršijo doma potom učnih zvezkov. Damam, ki ne morejo v tečaj, pouk v poljubnih urah. Pričetek 14. t. m. Brezplačna rekomandacija služb. Izdelava krojev. Zasebno krojno učilišče in modni saloni Ljubljana, Stari trg 19. - Revnejšim »Slov.«

Denar

Trgovca z večjim kapitalom

tudi 1 milijon dinarjev, stopi kot sodelujoč družabnik v solidno trgov. podjetje. — Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru 1887.

Posestva

Posestvo z gostilno

in zemljišči, v Ljubljani, v najlepši legi, pripravno tudi za letovišče ali sanatorij, se proda. Podrobnosti pri notarju dr. Andreju Kuharju v Ljubljani. Posredovalci izključeni.

Stanovanja

Stanovanje

dve- ali enosobno s kuhinjo in pritliklinami z električno razsvetljavo, v sredini mesta išče zakoniki par brez otrok za takoj ali pa 1. februar. — Ponudbe na oglašni oddel. Slovenca pod šifro »Lepo stanovanje« št. 114.

Odda se prazna soba

poseben vhod. — Naslov pove uprava pod št. 263.

Vnajem

Gostilna

dobro idoča, na prometnem kraju, se odda na račun, zanesljivo poslovanju in izvežbanemu - kavciji zmožnemu zakonikemu paru. Mož ima lahko postransko službo. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod šte. 246.

Trgovski lokal

z večjim skladiščem, kupim ali vzamem v najem, ako mogoče v Mariboru. Cenj. ponudbe na upravo Slovenca, Maribor, 1887.

Prodamo

Koks

suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. — Mestna plinarna.

Ameriški harmonij

(iz Kanade), pravi, malo rabljen, se proda. Naslov v upr. Slov. pod št. 263.

Raznovrstno pobištvo

imam vedno v veliki zalogi po najnižjih cenah.

Matija Andlovic

Komenskega ulica 34.

Proda se klavir

dobar za vezbanje, po ugodni cenj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 264.

Večja trgovska hiša

na deželi, v prometnem kraju, naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Trgovska hiša«.

Kupimo

Trgovsko hišo

kupim najraje v Mariboru. — Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« v Mariboru 1887.

Hlode

bukove in hrastove (hrastove že od 20 cm naprej), kupuje parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana.

Brzjavne droge

Kupim 1500 komad, smrekovih in jelkovih brzjavnih drog, in 1200 komadov borovih brzjavnih drog. Dobava do 28. februarja 1929. Zadrževajte dimenzije in pogoje drog, ter ponudite Vašo najnižjo ceno od m³ franko vagon naloženo nalogalnih postaj. — Ponudbe na naslov: Korosec Dragotin, trgovina z rudokopnim lesom — Smartno ob Paki (Gorenje št. 7).

Recepte

za izdelavanje kreme za čevlje, muholovce, žanje, likerje itd., prodam. — Leban, Spielfeld, Avstrija.

Smrekovo kolovje

(kapnice), 4—5 m dolgo, kupi večjo množino A. SUŠNIK, Ljubljana, Zaloška cesta 21.

Obrt

Pubasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg izkoristite priliko. dokler zaloga traja imam tudi beli puh kg 300 Din L. Brozović, kem čistilo perja, Zagreb. Ilica 82.

Podgane ubija RATOL Polj. miši ubija ARVICIN Ščurke ubija GAMADIN Stenice ubija STENOL Bolhe ubija PULEKSIN Dobivajo se povsod. Blokemija, Zagreb, Hatrova ulica 25. Tel. br. 59-69.

A. Arhar in drug Podjetje elektrotehničnih naprav in popravil. Ljubljana VII. Celovška cesta št. 80 izvršuje elektrarne, elektroinstalacije, telefone, daljnovode itd. po najnižjih cenah. — Pošrežba točna.

Matija Terlep

Ljubljana 7, Sv. Jerneja c. priporoča svoje podjetje, kovanje konj, vozov in kolarstva.

Razno

A. dova

moka 5 Din

garantirano pristna, od 25 kg naprej. Pošilja Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Lanene trop ne

in druga krmila nudi najceneje A. VOJK, Ljubljana, Reuljeva cesta 24. veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Krušno moko

najboljše vrste dobite vedno svežo pri

A. & M. Zorman

Ljubljana, Stari trg 32. Blago dostavljamo tudi na dom. — Prezmemo v mlev tudi vsako množino doma ali bauske pšenice — pri manjših množinah jo takoj zamejamo za mro in otrobe.

Gostilničarji

Nabavite si pri nas naravno in izborna pitna vina po zmernih cenah. Vinarna CIGLAR i drug, imejtelj lastnih vinogradov, Stubica pri Zagrebu.

lščem perfektno in popolnoma samostojno

kuharico

od 35 do 45 let staro, ki zna dobro kuhati. — Ponudbe poslati na: Franja Jakšič, Karlovac.

Pozor mizarji in kolarji!

Dobro ohranjena

tračna žaga

se ugodno proda. — Peter Kobal, Kranj, Slovenija.

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov dostavlja po nizki ceni na dom parna žaga

V. SCAGNETTI

v Ljubljani za gorenjskim kolodvorom

ki krepi in zdravi želodec

Najboljše Najprijetnejše Najzanesljivejše

sredstvo za čiščenje ZELODCA in ČREV za OTROKE in ODRASLE je

PRAŠEK

Alko redno jemljete po vsakem obedu na špici noža v pol čaše vode prašek MAGNA, Vam pospešuje PREBIVO in preprečuje trdovratno ZAPRTJE.

Odstranjuje

preobilno kislino v želodcu, neprijeten duh iz ust, pehanje, vzdigovanje, gorečico.

Zdravi

katar ZELODCA, katar CREV, bolezni JETER, krče v želodcu, hemeroide, tvore v želodcu.

Dobite ga v vseh lekarnah: 1 zavoje s točnim navodilom Din 4.—

Zdrav ostati — bolezni uiti!

Ako si prezebljen ali prehlajen, ako imate hladne noge, trpiš radi glavobolja, migrene, ako te mučijo revmatične bolečine, ako so ti oslabei živci in mišice, če si duševno ali telesno onemogel, če slabo spiš, ako te boli zob, trga te v sklepih, bolečine na obrazu in celem telesu, če si preveč občutljiv za hladni zrak in se drugače pojavijo pri tebi znaki slabosti in nezadostnega obtoka krvi, potem je to dokaz, da nisi v svojih zdravih dneh sploh nič napravil, da se obvaruješ tega zla. Delaj ono, kar so že naši dedje in pradedje z vedno enako dobrim uspehom iskali. Rabi znotraj in zunan preiskušeni pravi Fellerjev prijetno dišeči »ELSAFLUID«. V apotekah in sorodnih trgovinah stane polkusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din, velika specialna steklenica 26 Din. Po pošti vsaj en zabo, kateri vsebuje 9 polkusnih, 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici za 62 Din. Dva taka zaboja staneta samo 102 Din, s poštnino in zavojnino vred. Naročila je treba točno nasloviti na

Eugen V. Feller, lekarnar,

Stubica Donja Elsatrg 134. Hrvatska

Ako na rabiš dobro sredstvo za želodec, naroči obenem Fellerjevo blago delujoče Elsa-kroglice, 6 škatelj za 12 Din.

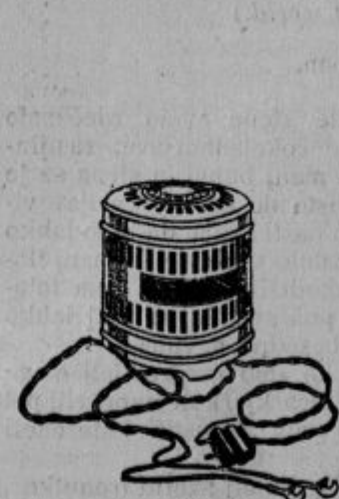

Iščem stanovanje

3 do 4 sobe z vsemi pritliklinami (kopalnico) v centru mesta za takoj ali pa s 1. februarjem. Ponudbe na oglašni oddel. pod št. 266.

Visok zaslužek

Iščejo se zanesljivi in sposobni ljudje za prodajo srečk Državne razredne loterije za vse kraje države. — »SLAVIJA« k. d., Beograd, Skopljanska 5/1.

DOVRŠENI SPREJEM SAMO S PHILIPSOVIMI APARATI IN CEVMI ZASTOPA:

NORIS K. D. ZAGREB, GUNDULIČEVA št. 26

PHILIPS

GREMIJ LEKARNARJEV ZA SLOVENIJO javlja tužno vest, da je dolgoletni član, gospod

Mr. Ph. Leopold Michal lekarnar v Kočevju

danes po kratki, mučni bolezni preminul. Ohranimo ga v trajnem spominu. V Ljubljani, dne 8. januarja 1929.

Predsedstvo.